

Årsrapport 2017 for Fællesfonden

Kirkeministeriet 2018
Akt id: 4850

Kirkeministeriet

Indholdsfortegnelse

Indhold

1. Påtegning	3
1.1 Fremlæggelse.....	3
1.2 Påtegning af det samlede regnskab.....	3
1.3 Erklæring om revision af fællesfondens regnskab 2017.....	4
2. Beretning.....	5
2.1 Præsentation af virksomheden	5
2.2 Virksomhedens omfang	7
2.3 Årets faglige resultater	9
2.4 Årets økonomiske resultat.....	18
2.5 Opgaver og ressourcer.....	31
2.6 Målrapportering.....	32
2.7 Forventninger til det kommende år	46
3. Regnskab	47
3.1 Anvendt regnskabspraksis	47
3.2 Resultatopgørelse	49
3.3 Balancen.....	54
3.4 Opfølgning på Lønsum	57
3.5 Bevillings-regnskab	58
4. Bilag til regnskabet.....	59
4.1 Noter til bevillings-regnskabet og resultatopgørelsen	59
4.2 Noter til bevillings-regnskabet og resultatopgørelsen	72
4.3 Folkekirkens forsikring 2017	79

1. Påtegning

1.1 Fremlæggelse

I henhold til bekendtgørelse nr. 813 om budget og regnskabsvæsen m.v. for fællesfonden af 24. juni 2013 udarbejdes der en konsolideret årsrapport for fællesfonden. Årsrapporten affattes i henhold til gældende bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen, bekendtgørelse nr. 70 af 27. januar 2011.

Årsrapporten er sat op med visse lokale tilpasninger efter Moderniseringsstyrelsens seneste vejledning om udarbejdelse af årsrapporter.

Årsrapporten omfatter de delregnskaber i fællesfonden, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med revisionen for 2017.

1.2 Påtegning af det samlede regnskab

Det tilkendegives hermed, at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at opstillingen og rapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende også for ikke finansielle oplysninger ved målrapportering,

at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

Departementschef

Økonomichef

1.3 Erklæring om revision af fællesfondens regnskab 2017

Rigsrevisionen afgiver fra og med 2013 ikke længere en samlet erklæring om fællesfondens regnskab.

Rigsrevisionen afrapporterer udelukkende på den afsluttende årsrevision af fællesfondens årsrapporter.

Rigsrevisionen afgiver fortsat en samlet erklæring om regnskaber under Kirkeministeriet, herunder fællesfondens regnskab, i den årlige beretning om statsregnskabet.

Se www.rigsrevisionen.dk

2. Beretning

2.1 Præsentation af virksomheden

Fællesfonden fungerer som folkekirkens fælleskasse og er ikke en fond i juridisk forstand. Ifølge lov om folkekirkens økonomi afholder fællesfonden en række nærmere bestemte fælles udgifter for folkekirken. Fællesfonden dækker med andre ord de af folkekirkens udgifter, der ikke finansieres lokalt.

Fællesfondens budget fastsættes af kirkeministeren efter rådgivning fra en budgetfølgegruppe vedrørende Fællesfonden. Budgetfølgegruppen har afholdt to samråd med deltagelse af en læg repræsentant for hvert stift. En repræsentant fra Præsteforeningen samt en repræsentant for de øvrige faglige organisationer for kirkefunktionærerne deltager som observatører. Budgetsamrådet er hørt om fællesfondens budget for 2017.

Fællesfondens primære indtægtskilde er landskirkeskatten, der opkræves direkte fra menighedsrådene. Derudover modtager folkekirken et beløb fra staten på ca. 369 mio. kr. svarende til 40 pct. af 1.892,8 præsters lønninger. Endelig er der enkelte mindre driftsindtægter samt en kompensation fra staten for administration af registrering af navneændringer.

Fællesfonden betaler 60 % af lønnen til langt de fleste præster ansat i den danske folkekirke (1892,8 årsværk) og her til kommer en række præstestillinger (102 årsværk), der er finansieret fuldt

ud af fællesfonden. Udgifterne til præsteløn udgør ca. to tredjedele af fællesfondens budget. Menighedsråd har desuden mulighed for at ansætte lokalt finansierede præster. Disse finansieres fuldt ud af menighedsrådet.

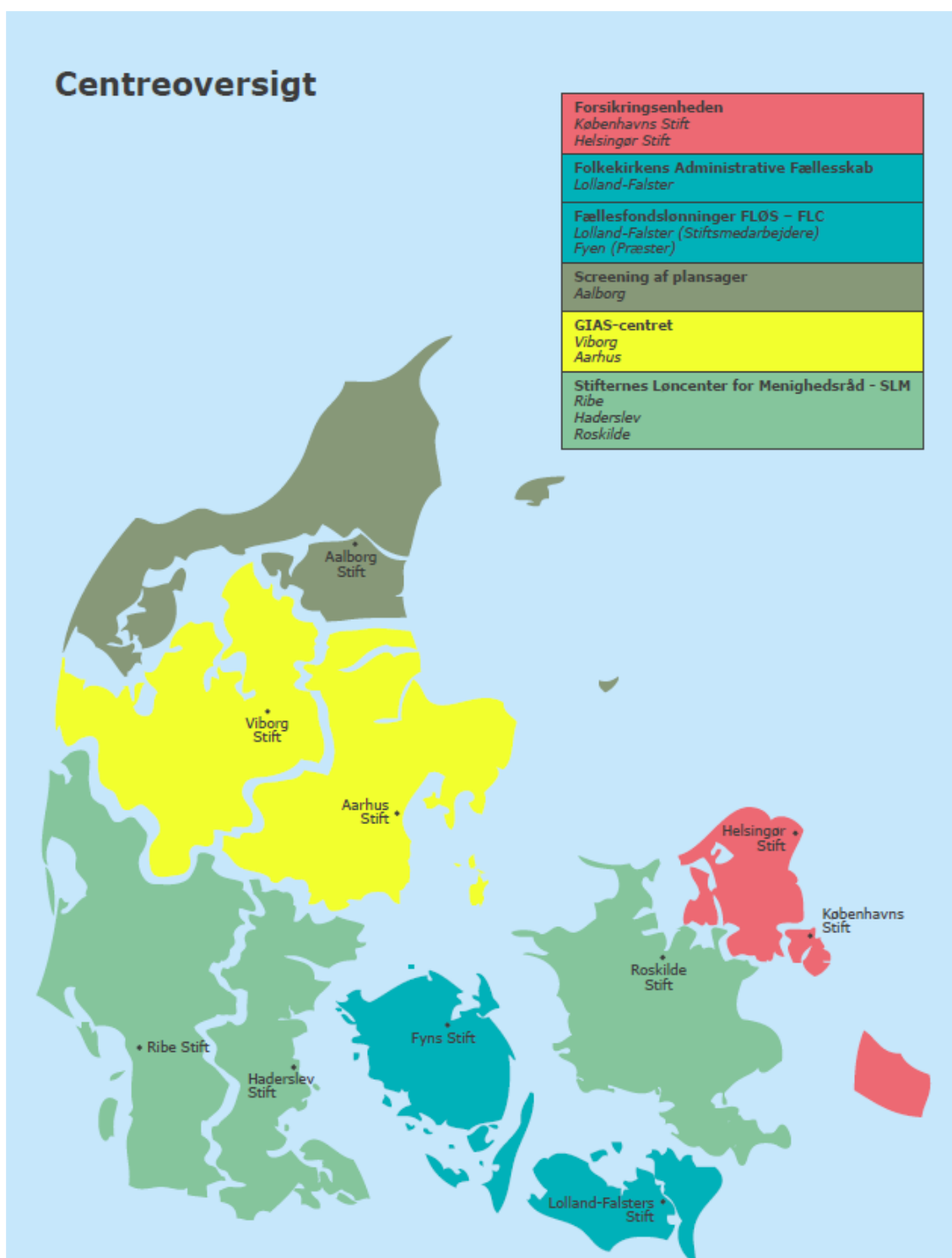
Fællesfonden finansierer desuden en række fælles folkekirkelige institutioner, og giver tilskud til en række øvrige formål. Foruden de faste tilskudsmodtagere, gives der gennem Folkekirkens Udviklingsfond tilskud til en række initiativer og projekter lokalt og på landsplan.

Af andre større udgiftsposter kan nævnes pension for tjenestemandsansatte kirkefunktionærer, revision af lokale kasser samt udligningstilskud til nedsettelse af kirkeskatten i økonomiske svage områder af landet. Folkekirkens Selvforsikringsordning indgår også i fællesfonden, men er udskilt på sit eget delregnskab. Forsikringsordningen er udgiftsneutral for Fællesfonden, da det forsikringsbidrag menighedsrådene betaler justeres efter udgifterne til udbetaling af erstatninger.

Institutioner finansieret af fællesfonden:

- 10 stifter inkl. centre
 - 3 kirkemusikskoler
 - Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (FUV)
 - Folkekirkens It, herunder folkekirken.dk
- Øvrige centrale aktører, der modtager tilskud fra fællesfonden inkluderer bl.a.:**
- Folkekirkens Mellemkirkelige Råd
 - Skt. Petri – Den tyske menighed
 - De tre døvemenigheder
 - Betjeningen af hørehæmmede

Figur 2.1.1 Stifter & centre

2.2 Virksomhedens omfang

I tabel 2.2.1. ses en samlet hovedoversigt over fællesfondens økonomiske hovedtal for 2017. Tabellen omfatter de mest centrale områder set ud fra en risiko- og væsentlighedsbetragtning, det vil sige omkostninger og indtægter til præster, stiftsadministrationer og disses centre, Folkekirkens It samt folkekirkens uddannelser. De fire områder udgør ca. 75 pct. af fællesfondens samlede nettoomsætning.

Der redegøres i de følgende afsnit for fællesfondens faglige og økonomiske resultater.

Det samlede økonomiske resultat er et overskud på 16,7 mio. kr., hvilket betragtes som tilfredsstillende. Resultatet indeholder 4,2 mio. kr. i urealiserede kursgevinster og 5,2 mio. kr. er videreførelser af uafsluttede projekter og driftsoverskud i fællesfondsinstitutionerne. Fællesfondens reelle resultat er dermed på 7,2 mio. kr. Resultatet dækker over flere mer- og mindreforbrug (se afsnit 4.1)

Tabel 2.2.1 Fællesfondens økonomiske hovedtal 2017 (t. kr.)

		Bevilling	Regnskab	Årsværk
Præster				
Kirkeligt arbejde	Omkostning	1.015.185	1.002.169	1.941,5
	Statsrefusion m.m.	-371.500	-368.727	
Præster	Netto	643.685	633.442	1.941,5
Stiftsadministration				
Stiftsadministration	Omkostning	73.681	70.720	95,6
	Indtægt	-1.316	-3.242	
Delvist indtægtsdækkede centre	Omkostning	4.227 ¹	12.677 ¹	13,0
	Indtægt	-2.162 ¹	-11.119 ¹	
Bevillingsfinansierede centre	Omkostning	3.776	6.765	18,2
	Indtægt	-	-	
Stiftsadministration	Netto	78.205	75.801	126,8
Folkekirkens It				
Folkekirkens It	Omkostning	111.633	112.435	41,4
	Indtægt	-23.449	-20.736	
Folkekirken.dk	Omkostning	5.392	5.043	3,2
	Indtægt	-	-750	
Folkekirkens It	Netto	93.575	95.993	44,6
Folkekirkens uddannelser				
Kirkemusikskoler	Omkostning	23.093	24.053	38,9
	Indtægt	-2.825	-3.135	
Præsteuddannelse	Omkostning	36.955	38.830	26,6
	Indtægt	-1.960	-2.379	
Folkekirkens uddannelser	Netto	55.263	57.369	65,5
Øvrige poster	Netto	269.628	262.186	-
Total	Netto	1.140.357	1.124.791	2.178

1) Forskellen mellem bevilling og regnskab skyldes, at budgettet for Forsikringsenheden og GIAS-centeret går i nul, da de er indtægtsfinansierede. Udgifterne fremgår dog af regnskabet.

2.3 Årets faglige resultater

Fællesfondens aktiviteter består i stor grad af de forskellige institutioners opgaver og illustreres derved bedst ved en opgørelse af deres ressourceforbrug. Derudover består fællesfonden af mange tilskud og tilskudslignende bevillinger.

De faglige resultater, og dermed ressourcerne, fremgår af en række oversigter nedenfor. Her er der lagt vægt på at anskueliggøre omfanget af følgende aktiviteter:

- Personaleforbrug i form af anvendte årsværk for stiftsmedarbejderne, Folkekirkens It samt præsterne.
- It-aktiviteter i form af antal pc-arbejdspladser, brug af helpdesk og personaleforbrug
- Uddannelsesvirksomhed i form af antal studerende og kursus-dage
- Forsikringsvirksomhed i form af udgifter til dækning af skader.

Konklusionen for årets resultataftaler fremgår af kapitel 3.

Årsværk for præster

Af tabel 2.3.1 og 2.3.2 nedenfor ses fordelingen af anvendte årsværk for præstestillinger i folkekirkens 10 stifter i Danmark.

Det samlede antal anvendte årsværk viser et mindreforbrug i 2017 på 51,3 årsværk i forhold til normeringen. I 2016 var mindreforbruget 24,8 årsværk. Stigningen i mindreforbruget skyldes et lavere antal fastansatte præster i 2017 ift. 2016, og at fradrag for lønrefusioner er steget. Faldet i de fastansatte præster vedrører især de tjenestemandsansatte præster. Fradrag for lønrefusioner vedrører mest barselsrefusioner. På grund af flere barsler er forbruget af vikarer er steget, men opvejer ikke de andre faktorer.

Merforbrug i et stift er dækket af de øvrige stifters mindreforbrug.

Lokalfinansierede præster finansieres af den lokale kirkekasse (menighedsråd) og dermed ikke af fællesfonden og/eller staten. De indgår derfor kun som en supplerende oplysning.

Table 2.3.1 Priests - personnel consumption in year class

Table 2.3.1. Priests - personnel consumption in year class	2016	2017
	Årsværk	Årsværk
Årsværksnormering præster	1992,8	1992,8
Tjenestemandsansatte præster	1.737,6	1.720,5
Overenskomstansatte præster	198,2	197,5
Fastansatte i alt	1.935,8	1.918,0
Barselsvikarer	18,7	26,5
Vikarer i øvrigt	72,8	67,3
Vikarer i alt	91,5	93,8
Forbrug indenfor normering i alt	2.027,3	2.011,8
Mer-/mindreforbrug af årsværk præster	34,5	19,0
Fradrag for lønrefusioner m.m.	-59,3	-70,3
Mer-/mindreforbrug af årsværk præster i alt	-24,8	-51,3

Table 2.3.2 Priests - personnel consumption per church

Stift	Antal anvendte årsværk	Antal normerede årsværk	Antal anvendte årsværk	Afvigelse	Antal anvendte fællesfundspræster	Antal normerede fællesfundspræster	Antal anvendte fællesfundspræster	Afvigelse
	2016	2017	2017		2016	2017	2017	
Københavns Stift	194,4	199,8	193,4	-6,4	10,2	10,3	10,0	-0,3
Helsingør Stift	261,9	267,7	260,7	-7,0	13,9	14,0	13,6	-0,4
Roskilde Stift	239,0	244,8	236,2	-8,6	12,6	12,7	12,3	-0,4
Lolland-Falsters Stift	55,6	56,5	54,2	-2,3	3,0	2,8	2,7	-0,1
Fyens Stift	174,5	175,4	173,8	-1,5	9,3	9,1	9,0	-0,1
Aalborg Stift	201,4	201,6	200,3	-1,3	10,7	12,5	12,4	-0,1
Viborg Stift	165,2	165,5	161,8	-3,7	8,8	8,6	8,4	-0,2
Århus Stift	264,1	267,6	257,1	-10,4	13,8	13,8	13,3	-0,5
Ribe Stift	149,4	146,2	142,1	-4,1	8,0	7,6	7,4	-0,2
Haderslev Stift	163,7	167,9	164,6	-3,3	8,6	8,6	8,4	-0,2
I alt	1.869,3	1.892,8	1.844,1	-48,7	98,8	100,0	97,5	-2,5

Årsværk for stiftsadministrationer

Tabel 2.3.3 viser personaleforbruget i stifterne fordelt på formål. Der har været stigning i årsværksforbrug på 4,9 årsværk i forhold til 2016 svarende til en ændring på ca. 2,1 pct.

Stigningen i det totale årsværksforbrug dækker over flere forskellige udsving

både på området for stiftsadministrationernes og Folkekirkens It.

Stigningen på stiftsadministrationernes område i forhold til 2016 skyldes primært at Fællesfondsløncenterets og Stifternes Løncenter for Menighedsrådsområder har krævet ekstra ressourcer.

Tabel 2.3.3 Fællesfondens årsværksforbrug

Tabel 2.3.3. Fællesfondens årsværksforbrug	2015	2016	2017
Stiftsadministration	100,5	96,7	95,6
Personaleopgaver for eksterne	17,3	11,2	9,1
Styrelse	29,4	33,1	32,1
Rådgivning	13,2	11,8	13,0
Økonomiopgaver for eksterne	1,2	1,5	0,9
Administration og hjælpefunktioner	39,3	39,0	40,5
Stiftsadministrative centre	20,6	27,3	31,2
Forsikringsenhed	4,6	3,9	3,5
KAS/GIAS	3,5	3,4	2,7
Folkekirkens Adm. Fællesskab	6,2	6,6	6,7
Fællesfondsløncenter	4,5	4,5	7,4
Plansagscenter	0,8	1,0	1,2
Stifternes Løncenter for Menighedsråd	1,1	7,9	9,6
Stiftsadministration i alt	121,1	123,9	126,8
Folkekirkens It	38,9	42,6	44,6
Fælles systemer og aktiviteter	12,0	13,7	17,9
Folkekirkens systemer	3,9	4,0	3,4
Civilregistrering og kirkebog	6,7	6,8	6,0
Provstisystemer	0,5	0,2	0,2
Stiftssystemer	2,1	2,6	2,2
Kirkeministeriets systemer	0,4	0,4	0,3
Folkekirken.dk	3,1	2,8	3,2
Ledelse og administration	10,2	12,1	11,5

Uddannelsesinstitutioner	62,5	65,5	65,5
Vestervig kirkemusikskole	14,8	13,0	12,7
Løgumkloster kirkemusikskole	12,7	12,0	12,8
Sjællands kirkemusikskole	13,6	14,5	13,4
Folkekirkens uddannelses- og videnscenter	21,4	26,0	26,6
Fællesfonden i alt	222,5	232,0	236,9

- Kirkemusikskolernes årsværk 2016 anvender anden opgørelsesmetode end de foregående år i henhold til nyt økonomistyringssystem, hvilket medfører usikkerhed ved sammenligning over årene.

Årets faglige resultater for Folkekirkens It

Folkekirkens It servicerer folkekirken samt Kirkeministeriet med it-ydelser. Opgaverne består i servicering af kirkenettet, herunder aktiviteter, der har at gøre med digitalisering og anvendelse af informationsteknologi i folkekirken og ministeriet. Størstedelen af opgaverne vedrørende folkekirkens it-systemer og Pc'er, herunder økonomi- og fagsystemer samt personregistrering varetages af Folkekirkens It. En nærmere beskrivelse af Folkekirkens It og området budget findes under afsnit 4.1.4.

De faglige resultater gøres op på følgende områder: Ministeriets og folkekirkens it-anvendelse, Personregistrering samt It-governance. For en opgørelse af nøgletal, driftsorienterede produktionsresultater samt projekter henvises til Årsrapport 2017 for Folkekirkens It. En væsentlig del af organisationens kerneopgaver er større it-projekter i folkekirken eksempelvis implementeringen af FLØS3 som er Folkekirkens Lønservice, samt Person 3.0 som er personregistreringssystemet.

Tabel 2.3.4 Folkekirkens It

Kirkenettes nøgletal	2014	2015	2016	2017
Antal pc-arbejdspladser	3.688	3.850	3.844	3.989
Antal installationssteder	2.731	2.526	2.517	2.508
Antal brugere	4.009	4.025	4.356	4.592
- heraf personregisterførere	2.682	2.847	2.904	2.976
Antal henvendelser til Brugerservice	56.417	52.700	63.012	61.040
- heraf vedr. pc-support	26.028	26.514	31.191	26.541
- heraf vedr. leverancer m.m.	2.768	2.576	2.453	2.897
- heraf DAP		305	3.600	1.254
- heraf vedr. personregistrering	27.621	23.305	25.768	30.348
- heraf borgere v/personregistrering	2.800	1.626	1.347	1.450

I tabellen i årsrapporten 2015, var der fejl i opgørelsen af antal henvendelser vedrørende personregistrering, borgerhenvendelser, og dermed også i det samlede antal henvendelser. Det er rettet i denne tabel og er grunden til at tallene varierer i forhold til tallene i årsrapporten 2015.

Folkekirkens It's driftsresultater

Tabel 2.3.4 viser aktiviteterne i Folkekirkens It i 2017. For en nærmere og uddybende redegørelse henvises til Folkekirkens It's årsrapport 2017.

Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter

FUVs formål og bundne opgaver er fastlagt i bekendtgørelse nr. 13 af 10. januar 2018. Bekendtgørelsen er fastsat i medfør af lov nr. 309 af 16. maj 1990 om folkekirkens institutioner til uddannelse og efteruddannelse af præster, samt lovbekendtgørelse nr. 864 af 25. juni 2013 om ansættelse i stillinger i folkekirken. Endelig gælder lovbekendtgørelse nr. 331 af 29. marts 2014 om folkekirkens økonomi.

Af bekendtgørelsens formålsparagraf fremgår det, at FUV skal:

- På videnskabeligt grundlag give teologiske kandidater en praktisk teologisk uddannelse som forberedelse til arbejdet som præst i folkekirken, og ved efteruddannelse styrke nyansatte præsters forudsætninger for arbejdet som præst i folkekirken.
- Styrke almenteologisk, praktisk teologisk og pædagogisk virksomhed i folkekirken, og på videnskabeligt grundlag give almenteologisk, praktisk teologisk og pædagogisk efteruddannelse, herunder også orientering i samfundsvidenskabelige, filosofiske, litterære og kunstneriske forhold med henblik på varetagelse af kirkens opgaver i det moderne samfund.

- Uddanne provster med henblik på varetagelse af provstestillingens ledelsesmæssige, vejledende og administrativ funktioner.
- Indsamle, bearbejde, udvikle og formidle data og viden, der er relevant for folkekirken og for

forholdet mellem kirke og samfund.

For en mere fyldestgørende beskrivelse af årets aktiviteter henvises til Folkekirken Uddannelses- og Videnscenters årsrapport 2017.

Den samlede kursusaktivitet fremgår af tabel 2.3.5 nedenfor.

Tabel 2.3.5 Folkekirken Uddannelses- og Videnscenter

Folkekirken Uddannelses- og Videnscenter	2015	2016	2017
Deltagere/Kursister	1.870	1.632	2.174
<i>Pastoralseminariekurser¹⁾</i>	65	68	86
<i>Den obligatoriske efteruddannelse^{2) 3)}</i>	375	368	407
<i>Den almene efteruddannelse³⁾</i>	1.430	1.196	1.681
Omkostninger (t.kr)	15.571	15.497	15.493
<i>Pastoralseminariekurser¹⁾</i>	3.663	4.355	3.949
<i>Den introducerende efteruddannelse^{2) 3)}</i>	3.417	3.351	3.384
<i>Den almene efteruddannelse³⁾</i>	8.491	7.791	8.160

1) I Århus såvel som København

2) Kun præster og provster

3) Præster, provster andre ansatte i folkekirken. Frivillig såvel som rekvirerede kurser

Kirkemusikskolerne

Kirkemusikskolerne uddanner kirke-musikere med det overordnede formål at tilgodese folkekirken behov for kirke-musikere på kort og lang sigt. Kirke-musikskolerne uddanner således organister, kirkesangere, klokkenister og kirkekorledere til folkekirken. Undervisningen omfatter undervisning på eksamenslinjer, eksamensfri undervisning, efteruddannelse og kursusvirksomhed.

I tabel 2.3.6 er vist udviklingen i antal afsluttede uddannelsesforløb for folkekirken tre kirkemusikskoler. For en nærmere redegørelse af uddannelses- og eksamensformen for skolens uddannelser samt uddannelsessted henvises til den pågældende institutions årsrapport. Det samme gør sig gældende for oversigter over afholdte kurser samt eksamensstatistikker.

Tabel 2.3.6 Gennemførte uddannelsesforløb

Dimittender	2014				2015				2016				2017			
	SJK	LGK	VV	I alt	SJK	LGK	VV	I alt	SJK	LGK	VV	I alt	SJK	LGK	VV	I alt
Organister	10	7	14	31	10	11	11	32	18	6	12	36	9	9	9	27
Kirkesangere	8	6	10	24	11	7	11	29	9	10	7	26	11	8	11	30
Kirkekorledere	0	0		0	0	0		0	1	0	0	1	0	0	1	1
Klokkenister		2		2		4		4		3		3		2		2
I alt	18	15	24	57	21	22	22	65	28	19	19	66	20	19	21	60

SJK er Sjællands Kirkemusikskole, LGK er Løgumkloster Kirkemusikskole og VV er Vestervig Kirkemusikskole.

Antallet af gennemførte uddannelsesforløb har samlet været stabilt over de tre seneste år. Kirkemusikskolernes resultater i form af antallet af gennemførte uddannelsesforløb anses for tilfredsstillende.

Kirkefunktionæruddannelse

Fællesfonden yder tilskud til uddannelsen af kirkefunktionærer: Kordegne, kirketjenere og gravere. Kirkefunktionæruddannelsen foregår på AMU Fyn. Antallet af personer, der har gennemført de forskellige uddannelser, fremgår af tabel 2.3.7.

Tabellen viser statistik for AMU-uddannelser for medarbejdere i folkekirken, som har fulgt AMU-uddannelserne, og viser den obligatoriske grunduddannelse for kirketjenere, gra-

vere og kordegne samt den obligatoriske efteruddannelse for kordegne – afhængig af jobfunktionen – samt efteruddannelse for kirkefunktionærer.

Folkekirkens brancheudvalg under Kompetencesekretariatet er ansvarlig for at udvikle, kvalitetssikre og markedsføre AMU-uddannelserne til folkekirkens medarbejdere.

Brancheudvalget er sammensat af repræsentanter fra arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer i folkekirken. Brancheudvalget har følgende sammensætning: Kirkeministeriet, Landsforeningen af Menighedsråd, Danmarks Kirketjenereforening, Danmarks Kordegneforening, FAKK – Forbundet af Kirke- og kirkegårdsansatte, 3F, FPO – Foreningen af Præliminære Organister og Dansk Kirkemusiker Forening.

Tabel 2.3.7 Statistik for hold afholdt under Kirkeministeriet

	Antal deltagere			
	2014	2015	2016	2017
Obligatorisk grunduddannelse	873	853	857	856
Fri efteruddannelse	237	425	567	342
	1.110	1.278	1.424	1.198

I forhold til 2016 har der været et fald svarende til knap 16 pct. i antal deltagere.

Forsikringsvirksomhed

I 2017 var den samlede budgetterede udgift til skader og præmier samt korrektion for tidligere års resultat i forhold til reserven på 59,9 mio. kr. Forsikringsregnskabet viser et overskud på 36,4 mio. kr. i 2017 jf. note 4.3. Overskuddet vurderes som særdeles tilfredsstillende, da det skyldes, at der i 2017 har været færre skader. Normalt udviser forsikringsregnskabet små udsving grundet afvigelser fra et gennemsnitligt skadesår. Store udsving sker

også regelmæssigt grundet ekstraordinære skadesår som følge af særlige begivenheder som f.eks. storme, skybrud mv. eller omvendt år med gunstig vejrlig o.l. Overskuddet reguleres ved en nedjustering i det fremtidige forsikringsbidrag, da ordningen skal hvile i sig selv. Skadebehandlingen varetages af Folkekirkens Forsikringsenhed i Københavns og Helsingør stiftsadministrationer. Antallet af skader i 2017 fremgår af nedenstående tabel 2.3.8.

Tabel 2.3.8 Forsikringsenheden, Status

Skadestype	2016	2017	- heraf afsluttede	- heraf ikke afsluttede	- heraf afviste sager og fejlsager
<i>Indbrud med følgeskader</i>	242	195	98	91	6
<i>Stormskade</i>	152	109	76	27	6
<i>Andet</i>	114	87	28	37	22
<i>Tyveri/Ran/Røveri</i>	91	97	50	30	17
<i>Hærværk</i>	72	69	43	22	4
<i>Skjult rør</i>	54	62	11	35	16
<i>Vandskade</i>	54	56	15	26	15
<i>Lynnedslag</i>	40	34	23	7	4
<i>Påkørsel</i>	29	47	24	22	1
<i>Indbrud</i>	28	27	17	6	4
<i>Briller</i>	27	38	34	4	0
<i>Svamp- & Insektskade</i>	24	25	2	19	4
<i>Kortslutning</i>	18	14	7	7	0
<i>Brand</i>	17	23	13	10	0
<i>Skybrudsskade</i>	17	17	2	9	6
<i>Glas</i>	16	13	12	1	0
<i>Entrepriseskade</i>	3	9	3	4	2
<i>Oversvømmelse</i>	3	3	1	1	1
<i>Tilsodning</i>	1	0	0	0	0
I alt	1.002	925	459	358	108

Et normalt skadesår ligger på 1.200-1.300 sager, så både 2016 og 2017 var

således år med færre skader end forventet.

2.4 Årets økonomiske resultat

Fællesfonden kom ud af 2017 med et resultat på 16,7 mio. kr. Heraf vedrører 5,2 mio. kr. videreførelser af uafsluttede projekter og driftsoverskud i fællesfundsinstitutionerne. 4,2 mio. kr. vedrører urealiserede kursgevinster på obligationsbeholdningen. Fællesfondens reelle resultat er derfor 7,2 mio. kr. Dette resultat består af flere mindre- og merforbrug, hvor de største afvigelser beskrives nedenfor. Resultatet er tilfredsstillende.

I budgettet for 2017 var det budgetterede resultat for året på 12,1 mio. kr. (ekskl. delregnskab 32, forsikring, og delregnskab 36, Det bindende stiftsbidrag). Det endelige budgetterede resultat efter tillægsbevillinger tildelt i løbet af året blev på 1,0 mio. kr.

Den ikke-budgetterede afvigelse (netto) fordeler sig således:

- 5,9 mio. kr. i mindreforbrug på løn til præster og provster samt 4,3 mio. kr. på godtgørelser og øvrige formål på præstebevillingen
- 2,4 mio. kr. i mindreforbrug til stiftsadministration.
- 2,4 mio. kr. i samlet merforbrug på Folkekirkens It

- 1,7 mio. kr. i samlet merforbrug på Folkekirkens uddannelser.
- Knap 7 mio. kr. i samlet mindreforbrug fordelt på forskellige mer- og mindre indtægter.

Stiftsadministrationerne, inklusiv centrene, har et mindreforbrug på 2,2 mio. kr. i 2017, hvor af 3,2 mio. kr. udgøres af videreførte ubrugte projektbevillinger, således at driftsresultatet er et merforbrug på 1,0 mio. kr. Dette merforbrug indeholder et mindreforbrug for stiftsadministrationerne på 1,5 mio. kr., et mindreforbrug på indtægtsdækket virksomhed på 0,5 mio. kr. og et merforbrug på 3,0 mio. kr. på centrene. Folkekirkens It bruger 2,4 mio. kr. af deres videreførte midler fra tidligere år. Uddannelsesinstitutionerne bruger 0,1 mio. kr. af deres videreførelser fra tidligere år. Desuden har de videreført 2,8 mio. kr. til uafsluttede projekter. Samlet videreføres 12,7 mio. kr. i uafsluttede projektbevillinger. Det resterende mindreforbrug vil hovedsagelig tilbagefalde fællesfonden og indgår i de reserverede midler til pensionsforpligtigelsen. Oversigt over videreførte bevillinger fremgår af tabel 3.2.2.

De konsoliderede driftsposter for fællesfonden fremgår af tabel 2.4.1

Tabel 2.4.1 Fællesfondens økonomiske hovedtal 2016 (t. kr.)

	2015	2016	2017
Ordinære driftsindtægter (konto 10-13)	-1.226.991	-1.227.571	-1.234.537
- heraf indtægtsført bevilling	-1.132.063	-1.133.929	-1.141.476
- heraf salg af varer og tjenester	0	0	-4.722
Ordinære driftsomkostninger (konto 15-20 og 22)	919.072	956.242	962.597
-heraf løn	684.788	707.985	717.381
- heraf afskrivninger	10.416	12.777	16.999
- heraf øvrige omkostninger	223.868	235.480	223.828
Resultat af ordinær drift	-307.919	-271.329	-271.941
Resultat før finansielle poster	383	-22.429	-7.488
Årets resultat	215	-36.598	-16.685

Udgifter til pensionsbidrag- og forsikringsbidrag er siden 2007 blevet faktureret til de lokale kasser af fællesfonden. Fællesfonden hæfter for den samlede pensionsforpligtigelse for tjenestemandsansatte kirkefunktionærer. Folkekirkens forsikringsordning skal hvile i sig selv og er derfor ikke indeholdt i fællesfondens samlede resultat,

men forsikringen er fortsat en del af balancen. Eventuelle overskud på pensionsordningen hensættes til pensionsforpligtigelsen, som dermed går i nul.

Tabel 2.4.2 giver status over fællesfondens balance ultimo 2017.

Tabel 2.4.2 Fællesfondens balance (t. kr.)

	2015	2016	2017
Anlægsaktiver i alt	713.246	818.578	836.491
Omsætningsaktiver	226.054	208.380	242.139
Aktiver i alt	939.300	1.026.958	1.078.630
Egenkapital	-307.875	-345.976	-362.662
Hensatte forpligtelser	-336.548	-339.865	-350.723
Langfristet gæld	-103.163	-140.729	-176.790
Kortfristet gæld	-191.713	-200.388	-188.454
Passiver i alt	-939.300	-1.026.958	-1.078.630

Status for fællesfondens balance beskrives kort nedenfor. For en nærmere specifikation af status henvises til bilag 4.2.

Stigningen i aktiver vedrører blandt andet en stigning i immaterielle anlægsaktiver, hvilket skyldes dels udviklingsprojekter under opførelse, der primært vedrører FLØS 3 og Person 3.0. og dels færdiggjorte udviklingsprojekter, der primært udgøres af it-projekter. Stigningen i de materielle anlægsaktiver skyldes primært køb af en bygning til Sjællands Kirkemusikskole. En mindre del skyldes inventar og it-udstyr. Obligationsbeholdningen er faldet, fordi der er solgt obligationer i august måned. Omsætningsaktiverne er steget med 33,8 mio. kr. Dette skyldes primært en stigning i tilgodehavender på 37,6 mio. kr., et fald i likvide beholdninger på 10,1 mio. kr. samt flere mindre bevægelser.

Den tilsvarende stigning i fællesfondens passiver kan delvist tilskrives en stigning i reservede midler på egenkapitalen fra knap 42 mio. kr. til 54,4 mio. kr. Den urealiserede kursgevinst er steget med 4,2 mio. kr. Den frie egenkapital er steget med 5,2 mio. kr. Der er en forøgelse af langfristet gæld. Langfristet gæld på fællesfonden består primært af forsikringsreserven, som er steget grundet et gunstigt skadesår. Den kortfristede gæld er faldet med knap 11,9 mio. kr., hvilket skyldes flere modsatrettede bevægelser.

Blandt andet at udgifter til leverandører af varer og tjenesteydelser er steget med knap 20,0 mio. kr., mens periodeafgrænsningsposter er faldet med ca. 10,0 mio. kr. Anden kortfristet gæld er faldet med 26,3 mio. kr. Dette skyldes, forudbetaling af skat til forudlønede grundet et nyt lønsystem.

Afvigelsen mellem budget og regnskab fordelt overordnet på delregnskaber

Tablet 2.4.3 giver en oversigt over fællesfondens indtægter og udgifter fordelt på delregnskaber. Der redegøres for de forskellige årsagsforklaringer under bilag 4. Tabellen viser et samlet mindreforbrug i regnskabet på 16,7 mio. kr. i forhold til budgettet.

Delregnskab 1, Landskirkeskat mv.

Landskirkeskatten samt tilskud for administration af navneændringer har haft større indtægter end budgetteret på 0,1 mio. kr. Det skyldes, at der i budgettet for 2017 ikke var taget højde for pris- og lønreguleringen af statens tilskud til administration af navneændringer.

Delregnskab 2, Præster og Provster

Delregnskabet viser samlet et mindreforbrug på 10,2 mio. kr. Årsagen skal findes i et generelt mindreforbrug på 7,0 mio. kr. på præsteløn til præster med statsrefusion og et mindreforbrug på præstegodtgørelser på 4,6 mio. kr. samt et merforbrug på 0,3 mio. kr. vedrørende feriepengeforpligtigelsen. Der er et merforbrug på barselsvikarer på

1,4 mio. kr. og et mindreforbrug på fællesfundspræster på 0,3 mio. kr. Der er stort fokus på forbruget og på styring af præstebevillingen.

Delregnskab 3, Stiftsadministrationer
Delregnskabet udviser et samlet mindreforbrug på 2,4 mio. kr. fordelt på et mindreforbrug på stiftsadministrationerne med 4,9 mio. kr. og et merforbrug på 2,5 mio. kr. på driftscentrene. Af det samlede mindreforbrug på 2,2 mio. kr. er 3,1 mio. kr. dog videreførte midler til uafsluttede projekter. Puljen til personalemæssige tiltag udviser hverken mer- eller mindreforbrug. Stifterne og centrenes nettomindreforbrug videreføres til 2018.

Delregnskab 4, Folkekirkens It
Delregnskabet udviser et samlet merforbrug på 2,4 mio. kr., hvilket skyldes et merforbrug på Folkekirkens It på 3,5 mio. kr. og et mindreforbrug på Folkekirken.dk på 1,1 mio. kr.

Delregnskab 5, Folkekirkens uddannelser
Delregnskabet udviser et merforbrug på 1,7 mio. kr., som fordeler sig med et mindreforbrug på 0,2 mio. kr. på uddannelser til primært kirkefunktionærer, et merforbrug på 0,7 mio. kr. på kirkemusikskolerne samt et merforbrug på 1,2 mio. kr. på Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter.

Delregnskab 6, Folkekirkens Fællesudgifter

Delregnskabet udviser et mindreforbrug på 0,2 mio. kr.

Delregnskab 7, Folkekirkelige tilskud
Delregnskabets mindreforbrug på 1,1 mio. kr. skyldes et mindreforbrug på stifternes årsmøde, samt tilbagebetaling af ubrugte bevillinger fra tidligere år. Desuden var der i 2017 et mindreforbrug på bevillingen til Den folkekirkelige Udviklingsfond på 0,5 mio. kr.

Delregnskab 9, Reserver

Delregnskabet udviser et mindreforbrug på knap 4,0 mio. kr. Dette skyldes et mindreforbrug på 2,6 mio. kr. på anlægsreserven, samt et mindreforbrug på 1,4 mio. kr. på omprioriteringspuljen.

Delregnskab 11, Finansielle poster

Fællesfonden har en stor beholdning af obligationer. Renteindtægterne fra obligationsbeholdningen er gået til hhv. forsikringsordningen og hensat til pensionsforpligtelsen på tjenestemandsansatte kirkefunktionærer. Indtægten i 2017 på delregnskab 11, finansielle poster er urealiserede kursgevinster jf. afsnit 4.

Delregnskab 21, Tilskud til lokale kasser

Bevillingen omfatter udligningstilskuddet til ligningsområder med lavt indtægtsgrundlag. Bevillingen har fulgt budgettet.

*Delregnskaberne 31 og 32, Pension og
Forsikring*

Over- og underskud hensættes til formålet/opgaverne således, at regnskaberne altid går i nul.

Table 2.4.3 Administrerede udgifter og indtægter 2017 (t. kr.)

Delregnskab	Bevillingstyper	Budget	Regnskab	Afvigelse	Note
1. – Landskirkeskat	Indtægtsbevilling	1.141.376	1.141.476	-100	4.1.1
2. – Præster og provster	Lovbunden bevilling	643.685	633.442	-10.243	4.1.2.
- heraf formål 21 - Løn 40/60 præster		553.288	546.262	-7.026	
- heraf formål 22 - Fællesfundspræster		47.833	47.537	-296	
- heraf formål 23 - Barselsvikarer		3.962	5.371	1.409	
- heraf formål 24 - Godtgørelser		34.963	30.377	-4.586	
- heraf formål 27 - Feriepengeforpligtelse		3.638	3.895	256	
3. – Stiftsadministrationer	Driftsbevilling	79.185	76.762	-2.423	4.1.3.
- heraf formål 10 - Generel virksomhed		72.364	67.478	-4.886	
- heraf formål 15 - Indtægtsdækket virksomhed		2.065	1.559	-506	
- heraf formål 16 - Bevillingsfinansieret center		3.776	6.765	2.989	2.482
- heraf formål 59 - Personalemæssige tiltag		980	960	-19	
4. – Folkekirkens It	Driftsbevilling	93.575	95.993	2.417	4.1.4.
- heraf formål 81 - Fælles systemer og aktiviteter		26.259	29.728	3.469	
- heraf formål 82 - Folkekirkens systemer		6.915	7.448	533	
- heraf formål 83 - Civiregistrering og Kirkebog		7.574	5.153	-2.421	
- heraf formål 84 - Provstsystemer		2.399	924	-1.475	
- heraf formål 85 - Stiftssystemer		20.296	23.170	2.874	
- heraf formål 86 - Kirkeministeriets systemer		0	-1.099	-1.100	
- heraf formål 87 - Folkekirken.dk		5.392	4.293	-1.099	
- heraf formål 88 - Folkekirkens It		24.741	26.375	1.635	
5. – Folkekirkens uddannelser	Driftsbevilling	56.475	58.132	1.657	4.1.5.
- heraf formål 10 - Generel virksomhed		1.212	999	-213	
- heraf formål 51 - Kirkemusikskoler		20.268	20.918	651	
- heraf formål 52 - Præsteuddannelse		34.995	36.215	1.219	
6. – Folkekirkens fællesudgifter	Driftsbevilling	31.076	30.886	-190	4.1.6.
7. – Folkekirkelige tilskud	Anden bevilling	27.508	26.391	-1.118	4.1.7.
9. – Reserver	Anden bevilling	4.430	453	-3.978	4.1.9.
11. – Finansielle poster (netto)	Anden bevilling	-3.900	-5.588	-1.688	4.1.11.
21. – Tilskud til lokale kasser	Anden bevilling	107.939	107.939	-0	4.1.21.
31. – Pension, tjenestemænd	Lovbunden bevilling	100.382	100.382	0	4.1.31.
I alt		-1.019	-16.685	-15.666	

Af tabel 2.4.4-2.4.7 fremgår tillægsbevillinger samt udmøntninger fra centrale puljer, som er blevet foretaget i 2017. Tillægsbevillinger er sædvanligtvis finansieret af årets resultat, men

kan også finansieres af andre bevillinger og formål. Øvrige bevillinger er finansieret af centrale puljer, som for eksempel anlægspuljen og omprioriteringspuljen, og/eller hensættelser.

Tabel 2.4.4 Tillægsbevillinger 2017 (t.kr.)

Beskrivelse	Løn	Øvrig drift	I alt	Heraf udbetalt	Heraf tilbageført	Dim.
TB fra fællesfondens resultat						
TB 157060/17 Provstirevision	0	530	530	530	0	6-32
TB 157060/17 Provstirevision	0	130	130	130	0	6-32
TB 157060/17 Provstirevision	0	412	412	412	0	6-32
TB 157060/17 Provstirevision	0	77	77	77	0	6-32
TB 157060/17 Provstirevision	0	222	222	222	0	6-32
TB 157060/17 Provstirevision	0	402	402	402	0	6-32
TB 157060/17 Provstirevision	0	237	237	237	0	6-32
TB 157060/17 Provstirevision	0	88	88	88	0	6-32
TB 157060/17 Provstirevision	0	224	224	224	0	6-32
TB 157060/17 Provstirevision	0	178	178	178	0	6-32
TB 135062/17 Ekstra løn AAL 2018	300	0	300	300	0	3-10
145549/17 TB Personalemæssige tiltag	0	300	300	300	0	3-59
TB 114222/17 Nytænkning kons.ordning	0	425	425	425	0	3-10
114313/17 TB Personale stud.menighed KBH	0	50	50	50	0	7-35
65294/17 Undersøgelse vedr. mobning	0	500	500	500	0	6-10
65398/17 Kirken i sommerlandet RIB	0	575	575	575	0	3-10
65295/17 Himmelske dage VIB	0	1.500	1.500	1.500	0	3-10
73172/17 Budgetanalyse stifter	0	2.000	2.000	2.000	0	6-10
65288/17 Evaluering af forsøg i folkekirken	0	1.500	1.500	1.500	0	7-10
TB 65293/17 Bispegaard LOF	0	1.627	1.627	1.627	0	3-10
TB 5766/17 AdF bygningsaktiv	0	-135	-135	-135	0	3-15
TB 5735/17 VV KMS bygningsaktiv	0	-84	-84	-84	0	5-51
Flytning mellem formål						
65288/17 valuering af forsøg i folkekirken	0	1.117	1.117	1.117	0	7-10
65288/17 Forsøgsprojekter §44	0	-1.117	-1.117	-1.117	0	7-10
Omflytning præstebevilling mellem stifter						
København stift - omflytning præstelønsbevilling	-1.249	0	-1.249	-1.249	0	2-21
Helsingør stift - omflytning præstelønsbevilling	1.249	0	1.249	1.249	0	2-21
Roskilde stift - omflytning præstelønsbevilling	-847	0	-847	-847	0	2-21
Aalborg stift - omflytning præstelønsbevilling	847	0	847	847	0	2-21
Tillægsbevillinger i alt	300	10.759	11.059	11.059	0	

Der er givet tillægsbevillinger finansieret af fællesfondens resultat på samlet 11,0 mio. kr. Der er i 2017 givet følgende større tillægsbevillinger: 2,5 mio. kr. til betaling af provstirevisjonen, 2,0 mio. kr. til en analyse af stif-

terne, 1,6 mio. kr. til renovering af bispegården i Lolland-Falsters stift og 1,5 mio. kr. til Himmelske Dage i Viborg stift. De ikke-forbrugte midler er videreført til 2018 jf. tabel 4.2.5.

Tabel 2.4.5 Udmøntning fra midler til centerimplementering (t.kr.)

Centerimplementeringspulje	Løn	Øvrig drift	I alt	Dim.	
		0	0	0	-
Udmøntning fra centerimplementeringspulje i alt		0	0	0	

Der er ikke udmøntet af centerimplementeringspuljen i 2017.

Tabel 2.4.6 Øvrig udmøntning (t.kr.)

Andre puljer	Løn	Øvrig drift	I alt	Dim.
TB 24242/17 Fors.enhed - Forsikringsordningen	0	852	852	3-15
Stifternes årsmøde 2016/2017	0	401	401	3-10
Udmøntning fra andre puljer i alt	0	1.253	1.253	

Der er udmøntet i alt 1,3 mio. kr. fra andre puljer i 2017.

Tabel 2.4.7 Budget og tillægsbevillinger (t.kr.)

Omprioriteringspulje	Løn	Øvrig drift	I alt	Dim.
TB LOF Bispekifte dok.nr. 24535/17	60	296	356	3-10
TB Steen Skovsgaard doknr. 144986/16	2.410	0	2.410	3-10
TB Steen Skovsgaard doknr. 144986/16	0	150	150	3-10
24225/17 E-læring MR fase 2 dok.nr. 3468/17	0	1.100	1.100	7-10
24227/17 TB Folkekirken som arbejdsplads	0	125	125	7-10
24227/17 TB Jobportal	0	100	100	7-10
TB 32423/17 Mere kirke - LM	0	105	105	7-10
TB 42743/17 Dobbelt drift Sj KMS	0	300	300	5-51
TB anlægspulje HAD stift dok.nr. 29513/17	0	273	273	9-98
65289/17 ESDH-projekt	0	1.275	1.275	6-10
TB 65293/17 Bispegaard LOF	0	566	566	3-10
Udmøntning fra omprioriteringspulje i alt	2.470	4.290	6.760	

I budget 2017 blev ikke alle midler i omprioriteringspuljen udmøntet i forbindelse med den ordinære budgetproces. Tillægsbevillinger blev dels finansieret af omprioriteringsmidler og dels af årets budgetterede resultat. Tabel 2.4.7 viser restudmøntningen af omprioriteringspuljen 2017.

Kirkeministeren fastlagde budgettet for fællesfonden for 2017 i november 2016. Disse tal fremgår af første kolonne (budget 2017) i nedenstående tabel 2.4.8. Det endelige budgettal 2017 indeholder en række omflytninger og tillægsbevillinger (jf. tabel 2.4.4). Det er tallene for Budget + TB, der er anvendt som budget for 2017 i denne årsrapport.

Tabel 2.4.8 Budget og tillægsbevillinger (t.kr.)

	Budget 2017	Budget+TB 2017	Periodens Forskel
DELREGNSKAB - 1 - Landskirkeskat og kompensation (indtægt)	-1.141.376	-1.141.376	-
DELREGNSKAB - 2 - Præster og provster	643.685	643.685	-0
DELREGNSKAB - 3 - Stiftsadministrationer m.v.	70.760	79.184	8.424
DELREGNSKAB - 4 - Folkekirkens It	93.575	93.575	-
DELREGNSKAB - 5 - Folkekirkens uddannelser	56.258	56.475	216
DELREGNSKAB - 6 - Folkekirkens fællesudgifter	24.801	31.076	6.275
DELREGNSKAB - 7 - Folkekirkelige tilskud	24.879	27.508	2.630
DELREGNSKAB - 9 - Reserver	10.917	4.430	-6.486
DELREGNSKAB - 11 - Finansielle poster (netto)	-3.900	-3.900	-
DELREGNSKAB - 21 - Tilskud til lokale kasser	107.939	107.939	-
DELREGNSKAB - 31 - Pension, tjenestemænd	100.382	100.382	-
Total	-12.079	-1.020	11.059

Nedenstående kommentarer til tabel 2.4.4 - 2.4.8 beskriver de ændringer, der er foretaget i forhold til det oprindelige budget.

Delregnskab 2, Præster og provster
Præstebevillingen er ikke blevet ændret i 2017.

Delregnskab 3, Stiftsadministrationer

I 2017 har stifterne modtaget nettotillægsbevilling på 8,4 mio. kr. Heraf vedrører 1,5 mio. kr. en ekstrabevilling til himmelske dage i Viborg stift, 2,2 mio. kr. til renovering af bispegården i Lolland-Falsters stift. 2,4 mio. kr. vedrører en bevilling til Aarhus stift til betaling af en Ph.d. Dertil kommer flere mindre bevillinger. Fra tidligere års puljer, har

stifterne desuden modtaget 1,5 mio. kr. fra hensatte midler til præsternes studiefond 2016, 350.000 kr. til projekt Kirken i byen i Aarhus stift, 60.000 kr. til projekt Hvad er meningen i Aalborg stift og 75.000 kr. til fejring af reformationsjubilæet i Fyens stift. Der er desuden udbetalt 0,9 mio. kr. af tidligere års anlægspuljer.

Anlægspuljen har desuden finansieret renoveringer af fællesfondens bygninger jf. tabel 4.2.10. På delregnskab 3 vedrører det stiftsadministrationernes lokaliteter, men udgiften afholdes på delregnskab 9.

Delregnskab 4, Folkekirkens It (og Folkekirken.dk)

Bevillingen er ikke blevet ændret i 2017.

Delregnskab 5, Folkekirkens uddannelser

Sjællands Kirkemusikskole har i 2017 modtaget en tillægsbevilling på 0,3 mio. kr. til dobbelt driftsførelse i forbindelse med køb og overtagelse af en ny bygning. Vestervig Kirkemusikskole har modtaget 0,4 mio. kr. i 2017 fra an-

lægspuljen. Løgumkloster Kirkemusikskole har i 2017 brugt 0,1 mio. kr. af en anlægsbevilling fra 2016.

Delregnskab 6, Folkekirkens fællesudgifter

Budgettet for delregnskabet er blevet tilført nettomidler ved tillægsbevillinger på samlet 6,3 mio. kr. Der er givet 1,3 mio. kr. til ESDH-projektet, 2,5 mio. kr. til betaling af provstirevisionen, 2,0 mio. kr. til analyse af stifterne og 0,5 mio. kr. til undersøgelse vedrørende mobning.

Delregnskab 7, Folkekirkens tilskud

Budgettet for delregnskabet er blevet tilført nettomidler ved tillægsbevillinger på samlet 2,6 mio. kr. Der er givet 1,5 mio. kr. til evaluering af forsøg i folkekirken, 1,1 mio. kr. til e-læring for menighedsråd, 0,1 mio. kr. til projektet folkekirken som arbejdsplads, 0,1 mio. kr. til en jobportal for folkekirken, 0,1 mio. kr. til Landsforeningen af menighedsråd til projektet Mere Kirke.

Delregnskab 9, Reserver

Der var ikke-udmøntede midler tilbage af omprioriteringspuljen 2017 efter budgetprocessen. Disse er udmøntet i løbet af året som tillægsbevillinger.

Tabel 2.4.9 Udbetalt fra tidligere års bevillinger og puljer 2017 (t.kr)

Udbetalt fra tidligere års bevillinger og puljer 2017 (t. kr.)

Andre puljer	Løn	Øvrig drift	I alt	Dim.
Kirken i Byen - Århus stift	0	350	350	3-10
Aalborg Stift - Udviklingsfonden - Hvad er meningen	0	60	60	3-10
Fyens Stift - Reformationsjubilæet	0	75	75	36-77
Præsternes studiefond 2016 Københavns stift	0	158	158	3-10
Præsternes studiefond 2016 Helsingør stift	0	211	211	3-10
Præsternes studiefond 2016 Roskilde stift	0	193	193	3-10
Præsternes studiefond 2016 Lolland-Falsters stift	0	50	50	3-10
Præsternes studiefond 2016 Fyens stift	0	139	139	3-10
Præsternes studiefond 2016 Aalborg stift	0	161	161	3-10
Præsternes studiefond 2016 Viborg stift	0	131	131	3-10
Præsternes studiefond 2016 Århus stift	0	210	210	3-10
Præsternes studiefond 2016 Ribe stift	0	115	115	3-10
Præsternes studiefond 2016 Haderslev stift	0	133	133	3-10
Udmøntning fra andre puljer i alt	0	1.985	1.985	

Anlægspulje	Løn	Øvrig drift	I alt	Dim.
Helsingør Stift anlægspulje 2015/2016	0	221	221	9-98
Fyens Stift anlægspulje 2016	0	560	560	9-98
Københavns Stift anlægspulje 2016	0	91	91	9-98
Løgumkloster KMS 2016	0	75	75	9-98
Udbetalt fra tidligere års bevillinger og centrale puljer i alt	947	947	947	

Af tabel 2.4.9 fremgår de bevillinger som er anvendt fra hensatte midler. Bevillingerne er forklaret under de relevante delregnskaber. Undtagelsen er anlægsbevillinger, som fremgår nedenfor.

Der blev i forbindelse med beslutning om stifternes centerdannelse besluttet en bevilling til udgifter i forbindelse med centerimplementeringen i stifterne. Udmøntningen er foretaget på baggrund af den reelle udgift afledt af centerdannelsen herunder forsinkelsen.

Tabel 2.4.10 anlægspulje 2017 (t.kr)

Anlægspulje	Løn	Øvrig drift	I alt
Anlægspulje 2017 Haderslev Stift	0	1.742	1.742
Anlægspulje 2017 Haderslev Stift	0	150	150
Anlægspulje 2017 Ribe Stift	0	279	279
Anlægspulje 2017 Århus Stift	0	265	265
Anlægspulje 2017 Københavns Stift	0	700	700
Anlægspulje 2017 FUV	0	500	500
Anlægspulje 2017 Vestervig KMS	0	399	399
Udmøntning fra omprioriteringspulje i alt	0	4.036	4.036

De fleste af stiftsadministrationernes og uddannelsesinstitutionernes bygninger er ejet af Fællesfonden. Derfor er der på fællesfondens budget afsat en bevilling til vedligeholdelse af dele af bygningerne jf. afsnit 4.1.9. Af tabel 2.4.10 fremgår, hvilke stiftsadministra-

tioner og institutioner, der har modtaget anlægsbevillinger i 2017. Af tabel 2.4.9 fremgår det hvilke institutioner herunder stifter, der har modtaget anlægsbevillinger i tidligere år, men hvor midlerne først er anvendt i 2017.

2.5 Opgaver og ressourcer

Tabel 2.5.1 viser fordelingen af årets resultat på hovedopgaver og for delregnskab 2 Præster og provster, delregnskab 3 Stiftsadministrationerne, delregnskab 4 Folkekirkens It, samt delregnskab 5 Folkekirkens uddannelser, hvilket er de hovedformål, der

anvendes.

Centrenes opgave er et "hovedformål" i sig selv og fremgår selvstændigt. Det resterende ressourceforbrug på de øvrige delregnskaber fremgår af afsnit 2.4 Faglige resultater.

Tabel 2.5.1 Fællesfonden – institutionernes økonomiske hovedtal (t.kr.)

Opgave	Indtægtsført bevilling	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel af resultat
Delregnskab 2 - Kirkeligt arbejde	-1.008.584	-698	993.775	-15.506
Delregnskab 3 - Stiftsadministration	-78.972	-14.086	90.898	-2.160
Formål 10 - Generel virksomhed	-72.279	-2.967	70.604	-4.642
- heraf generel ledelse og administration	-30.618	-1.257	29.908	-1.966
- heraf personaleopgaver for eksterne	-6.891	-283	6.731	-443
- heraf styrelse	-24.238	-995	23.676	-1.557
- heraf rådgivning	-9.837	-404	9.609	-632
- heraf økonomiopgaver for eksterne	-696	-29	680	-45
Formål 15 - Delvist indtægtsdækket virksomhed	-2.917	-11.119	13.529	-506
- heraf Forsikringsenhed	-852	-2.755	3.368	-239
- heraf KAS/GIAS center	0	-5.754	5.754	0
- heraf Folkekirkens adm. Fællesskab	-2.065	-2.609	4.407	-267
Formål 16 - Bevillingsfinansieret center	-3.776	0	6.765	2.989
- heraf Plansagscenter	-462	0	609	148
- heraf Fællesfondsløncenter	-949	0	2.656	1.707
Delregnskab 4 – Folkekirkens It	-93.575	-21.586	117.579	2.417
- heraf generel ledelse og administration	-24.367	-5.758	31.097	972
- heraf fælles systemer og aktiviteter	-38.172	-9.019	48.713	1.522
- heraf folkekirkens systemer	-7.235	-1.710	9.233	289
- heraf civilregistrering og kirkebog	-12.755	-3.014	16.277	509
- heraf provstisystemer	-328	-78	419	13
- heraf stiftssystemer	-4.682	-1.106	5.975	187
- heraf kirkeministeriets systemer	-643	-152	821	26
- heraf folkekirken.dk	-5.392	-750	5.043	-1.099
Delregnskab 5 – Folkekirkens uddannelser	-55.263	-5.514	62.883	2.106
- heraf kirkemusikskoler	-20.268	-3.135	24.053	651
- heraf præsteuddannelse	-34.995	-2.379	38.830	1.455
Total	-1.236.395	-41.884	1.265.136	-13.143

Note: Ovenstående resultat er ikke fællesfondens resultat på de pågældende områder. Fællesfondens omkostninger, som f.eks. afskrivninger på fællesfondens bygninger, indgår ikke i 2.5.1, da de ikke vedrører opgaverne.

2.6 Målrapportering

Der er indgået resultataftaler mellem Kirkeministeriet og de underliggende institutioner – de enkelte stifter, Folkekirkens It, Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter samt de tre kirkemusikskoler.

Resultataftalerne er ikke en kontrakt i aftaleretlig betydning, men angiver en række mål, som institutionerne skal arbejde hen imod. Formålene med målene kan sammenfattes i tre:

1. Skabe synlighed og gennemsommelighed omkring institutionens mål og resultater.
2. Understøtte dialogen mellem ministeriet, bestyrelse og ledelse om fastsættelse og gennemførelse af væsentlige kort- og langsigtede målsætninger.
3. Fungere som internt styrings-redskab for institutionen.

Institutionerne opgør, om målene er helt eller delvist opfyldt. De tre farvekoder herunder viser, hvordan der samles op på resultaterne.

Opfyldt	
Delvist opfyldt	
Ikke opfyldt	

Det er et generelt krav i resultatmålene, at de forudsætter en ekstra indsats af den pågældende institution og ledelse. Indsatsområderne vedrører de opgaver, som stiftet, institutioner og ministeriet finder, at det er vigtigt at fokusere på.

For de aftalte indsatsområder skal aftalen indeholde konkrete mål, der skal være præcist formulerede og gennemskuelige, så de er tydelige og forståelige for tredjemand. For detaljeret målrapportering af resultataftaler henvises der til de enkelte stifters og institutioners årsrapporter.

Historisk opfyldelse af mål, som går igen er inddraget i denne målrapportering og illustreret grafisk.

Stifterne

Stifterne havde for 2017 følgende tre fælles mål i deres resultataftaler:

1. *Undersøgelse af stifternes opgavevaretagelse:* Stiftet leverer en række ydelser, og har en række af samarbejdspartnere. Der skal gennemføres en fælles undersøgelse af stifternes opgavevaretagelse i forhold til samarbejdspartneres forventninger og tilfredshed med henblik på at afstemme stifternes rolle som myndighed og serviceinstitution.
2. *Byggesager:* Indeholder to delmål.
Delmål 1: Stiftsøvrigheden har godkendelseskompetencen i en række sager efter lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde. Behandlingen af sagerne skal – under hensyn til konsulenthøring – ske hurtigt og effektivt. Delmål 2: For at fremskynde sagsbehandlingen i ukomplicerede sager har stifterne udarbejdet tre forskellige

modeller for opdeling af byggesager, så der kan tilvejebringes et bedre grundlag for opstilling af differentieret mål på byggesager. Modellerne afprøves i alle stifter i 2017.

3. *Niveau 2-forhandlinger*: Stiftsadministrationerne skal i forbindelse med forhandlingerne i niveau 2 under organisationsaftalen for kirkefunktionærer og overenskomsten for organister, afholde møde inden for en frist af en måned, med mindre andet er aftalt, og dermed undgå at ifalde bod for brud på overenskomst/ organisationsaftale.

Det fremgår af Figur 2.6.1, at stifterne overordnet har opfyldt målet om undersøgelse af stifternes opgavevaretagelse og målet om niveau 2- forhandlinger. Derimod har stifterne generelt haft lidt sværere ved at opfylde målet om byggesager.

Målet om undersøgelse af stifternes opgavevaretagelse indebar, at der

skulle gennemføres en fælles undersøgelse af stifterens opgavevaretagelse i forhold til stifternes samarbejdspartnere. I relation til målet blev det besluttet at gennemføre undersøgelsen af stifternes opgavevaretagelse i sammenhæng med en større analyse af stifternes økonomi, opgaver og ressourcer i 2017. Kirkeministeriet foretog i sommeren 2017 et miniudbud af gennemførelsen af en brugerundersøgelse og en budgetanalyse. Opgaven blev gennemført af Rambøll Management i samarbejde med konsulentfirmaet Carve. Medio december blev rapporten færdig, inkluderende brugerundersøgelsen og budgetanalysen samt en række anbefalinger, hvor hensigten er, at disse skal danne udgangspunkt for det fortsatte arbejde med stifternes opgavevaretagelse. Målet er dermed opfyldt.

Figur 2.6.1 Evaluering af fælles resultatmål i stiftsadministrationerne

Målopfyldeelse for 2017	København	Helsingør	Roskilde	Lolland-Falster	Fyen	Aalborg	Vi-borg	Århus	Ribe	Haderslev
Undersøgelse af stifternes opgavevaretagelse	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn
Byggesager	Blå	Blå	Grøn	Blå	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Blå	Grøn
Niveau 2-forhandlinger	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Blå	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn

Det andet af stifternes fælles mål omhandlede byggesager. Målet er opfyldt i seks stifter, og i fire af stifterne er målet delvist opfyldt. Målet indebar to delmål, dels at behandlingen af byggesagerne skulle – under hensyn til konsulentbistand – ske hurtigt og effektivt, dels at stifterne skulle afprøve tre forskellige modeller for opstilling af byggesager. I de fire stifter, henholdsvis København, Helsingør, Lolland Falster og Ribe, hvor målet er delvist opfyldt, skyldes det, at stifterne ikke kunne leve op til resultatkravet i det første delmål, som foreskrev, at 80 % af byggesagerne skulle behandles rettidigt.

Målet om afholdelse af niveau 2-forhandlinger blev opfyldt i alle stifter på nær Aalborg, hvor målet er delvist opfyldt. Den delvise opfyldelse i Aalborg er en konsekvens af, at forhandlingen i kun en af de to niveau 2-forhandlinger blev afholdt inden for tidsfristen på en måned, hvilket skyldtes sygdom i administrationen.

Generelt kan det konkluderes, at stifterne er nået i mål med de fleste af resultatmålene. Kirkeministeriet vurderer samlet set stifternes opfyldelse af de fælles mål som tilfredsstillende.

Figur 2.6.2 Individuelle resultatmål i stiftsadministrationerne

Individuelle mål	
København	1) Funktionspræsters forskellige ansættelsesvilkår og former 2) Intern kommunikation og bistand til provstier og menighedsråd
Helsingør	At ruste menighedsråd til at tage diakonale initiativer
Roskilde	Styring og administrative procedurer på kirketælling
Lolland-Falster	Øget tilgængelighed for menighedsrådsmedlemmer
Fyens	1) Fristiftsforsøg 2) Effektiv ressourceanvendelse i stifterne
Aalborg	1) Folkekirkens familiestøtte 2) Projektet "Hvad er meningen?"
Viborg	Kirken på landet
Aarhus	Udbredelse af kendskabet til påskens budskab
Haderslev	Retningslinjer for forvaltningen af stiftsbidragsmidler
Ribe	1) Effektivisering af stiftsadministrationens opgavevaretagelse 2) Kirken på landet

Ud over fælles mål havde stifterne også centermål og individuelle mål for 2017. Disse giver mulighed for at vælge fokusområder, der stemmer overens med de enkelte stifters og

centres udfordringer. Stifternes individuelle mål er opstillet i tabel 2.6.2. Eksempler på mål er "Kirken på landet" i Viborg og Ribe, som er et projekt, der

er med til at udvikle kirkelige aktiviteter uden for de større byer. Aalborg Stift har projektet "Folkekirkens familiestøtte", som har til formål at sikre støtte til sårbare familier ved hjælp til selvhjælp. Endeligt kan også nævnes Århus Stifts projekt om udbredelse af påskens budskab, som skal sætte fokus

på at udbrede påskens budskab til befolkningen. Det bemærkes, at de individuelle mål afspejler det enkelte stift, og kompleksiteten varierer. Det betyder, at de individuelle mål ikke umiddelbart kan sammenlignes på samme måde som de øvrige mål.

Figur 2.6.3 Evaluering af individuelle resultatmål i centrene

	Forsikrings-enheden	Fællesfonds-løncenter	AdF	Plancenter Aalborg	KAS/GIAS	SLM
Opstilling af mål for sagsbehandlingstiden	Red					
Skadesanmelders brug af it-system	Red					
Lønkontrolprocedurer (siftsmedarbejdere)		Yellow				
Lønkontrolprocedurer (præster)		Green				
Effektiv ressource anvendelse i stifterne		Yellow				
Afstemningsrapporter			Green			
Opgaveløsning på økonomiområdet			Red			
Screening af plansager				Green		
ERFA-dag for stifternes plansagsbehandlere				Green		
Vejledning til stifterne vedrørende behandling af plansager				Green		
Udbetaling af lån					Green	
Beskrivelse af centerets ydelser					Green	
Serviceniveau						Green
Kommunikation						Red

Forsikringsenheden

Forsikringsenheden havde i 2017 to resultatmål:

4. *Opstilling af mål for sagsbehandlingstiden:* Indeholder to delmål. Delmål 1: Forsikrings-enheden skal senest ved udgangen af 2017 have udarbejdet en metode til at foretage en troværdig måling af sagsbehandlingstiden på sagsniveau. Delmål 2: Metoden testes løbende, hvorefter der senest ved udgangen af maj 2017 skal være udarbejdet resultatmål for sagsbehandlingstiden i Forsikringsenheden for 2. halvår.
5. *Skadesanmelders brug af it-system:* Indeholder to delmål.

Delmål 1: Forsikringsenheden skal senest ved udgangen af 2017 have udarbejdet en metode til at foretage en troværdig måling af skadesanmelders brug af it-systemet. Delmål 2: Forsikringsenheden skal herefter ved udgangen af 2. kvartal 2017, lave en procentmæssig opgørelse af skadesanmelders brug af it-systemet.

Forsikringsenhedens to mål er ikke opfyldt. Det fremgår af årsrapporterne, at årsagen er, at målene var afhængige af implementeringen er en ny it-løsning for anmeldelse og sagsbehandling af forsikringssskader. Hensigten var, at den nye it-løsning skulle være klar til ibrugtagning senest ved udgangen af

maj 2017. I forbindelse med statusmøder med Kirkeministeriet i juni og november 2017 er Kirkeministeriet blevet informeret om, at it-løsningen endnu ikke var klar til ibrugtagning. I den forbindelse anses resultatmålene som genforhandlet, og indgå derfor også i resultataftalen for 2018.

Fællesfondsløncenteret

Fællesfondsløncenteret havde i 2017 to resultatmål, men hvor det første mål reelt var opdelt i to, da Lolland Falsters Stift rapporterer på stiftsmedarbejderdelen og Fyens Stift på præstedelen.

1. *Lønkontrolprocedurer:*

Fællesfondsløncenteret skal sikre implementeringen af standardiseret fremsendelse og lønkontrol lokalt i henhold til en fælles vedtaget lønkontoplan i 2016 på området for stiftsadministrativt ansatte, samt ansatte i uddannelsesinstitutioner og Folkekirkens it. Vurderingen af om lønkontrolplanen er implementeret lokalt, skal ske ved en stikprøveundersøgelse både i centre og blandt stifter m.fl. i 4. kvartal 2017.

2. *Effektiv ressourceanvendelse i stifterne:* Præsteløncenteret skal vurdere, hvilke opgaver de kan tilbyde at overtage for de øvrige stifter.

I Fællesfondsløncenterets mål om lønkontrolprocedure var resultatkravet, at 90 % af kravene til lønkontrolplanen skulle overholdes. I årsrapporten fra Lolland-Falsters Stift, som rapporterer

på stiftsmedarbejderdelen af målet, fremgår det, at en gennemgang af bilagene i lønkontrolprocedurerne i henholdsvis oktober og november, for udvalgte institutioner, har vist, at 80 % og 91 % af de fremsendte bilag var korrekt. Målet er derfor delvist opfyldt. På præstedelen, som Fyens Stift rapporterer på, er målet opfyldt, da alle institutioner er underlagt en standardiseret lønkontrolprocedure.

Resultatmålet om effektiv ressourceanvendelse i stifterne er delvist opfyldt, da der er udarbejdet en bruttoliste over de opgaver, som løncenteret vil kunne overtage. Ledelsen vurderede dog, at det på grund af implementeringen af FLØS 3 var mere hensigtsmæssig at vente med at forelægge bruttolisten med opgaver på bispesamråd, indtil lønsystemets egenskaber er endeligt afklaret.

Folkekirkens Administrative Fællesskab

Folkekirkens Administrative Fællesskab (AdF) havde i 2017 to resultatmål.

1. *Afstemningsrapporter:* AdF skal månedligt fremsende kommenterede balanceafstemninger til parterne. Afstemningerne skal fremsendes senest den 25. den følgende måned. For periode 1 og 12 fremsendes afstemningerne ukommenterede. For periode 6 fremsendes afstemningerne senest 15. august.

2. *Opgaveløsning på økonomiområdet:* AdF skal i den oplevede kvalitet af opgaveløsningen på økonomiområdet generelt over en 3-årig periode hæve andelen af meget tilfredse parter med 10 % om året fra 37 % 2015 til 70 % i 2017.

I centerets mål om afstemningsrapporter var resultatkravet, at afstemningsrapporterne skulle fremsendes rettidigt i 95 % af tilfældene. Centeret har udsendt 99 % af afstemningsrapporterne rettidigt, og målet er således opfyldt.

Målet om opfølgning på økonomiområdet er ikke opfyldt. Resultatkravet var, at 70 % af parterne var tilfredse med opgaveløsningen på økonomiområdet generelt. Det fremgår i centerets årsrapport, at 9 % har svaret, at de var meget tilfredse, mens 36 % har svaret, at de var tilfredse. I alt er der derfor kun 45 % af parterne, der var tilfredse med opfølgningen på økonomiområdet, hvilket ikke anses som tilfredsstillende. Folkekirkens Administrative Fællesskab og Kirkeministeriet har fokus på dette, og målet er en del af resultataftalen igen i 2018.

Plancenteret

Plancenteret havde i 2017 tre resultatmål.

1. *Rettidig screening af plansager:* Plancenteret skal rettidigt, effektivt og brugervenligt foretage screening og tilhørende sagshåndtering af plansager for landets 10

stifter. Rettidig screening med tilhørende sagshåndtering defineres som indenfor 8 arbejdsdage fra modtagelsen af plansag fra plansystem.dk

2. *ERFA-dag for stifternes plansagsbehandlere:* Plancenter Aalborg skal senest ved udgangen af 3. kvartal 2017 gennemføre en ERFA-dag for stifternes plansagsbehandlere med grundlag i stifternes ønsker til emner.
3. *Vejledning til stifterne vedrørende behandling af plansager:* Plancenter Aalborg udarbejder i 2017 en vejledning til de øvrige stifter vedrørende behandling af plansager.

Plancenteret har opfyldt målet om screening af plansager. Kravet til målopfyldelsen var rettidig screening af 90 % af sagerne, og centeret har i 2017 behandlet 98,94 % af sagerne rettidigt, hvilket må betragtes som tilfredsstillende. Plancenteret har afholdt ERFA-dag den 26. september 2017, som blev evalueret som interessant og relevant. Vejledningen til stifterne vedrørende behandling af plansager blev udarbejdet rettidigt og præsenteret på ERFA-dagen. Plancenterets mål om at gennemføre en ERFA-dag for stifters plansagsbehandlere samt målet om udarbejdelse af vejledning om behandling af plansager er dermed begge opfyldte.

GIAS-centeret

GIAS-centeret havde i 2017 to resultatmål:

1. *Rettidig udbetaling:* KAS/GIAS Centret skal effektivt og brugervenligt administrere ind- og udlån for landets menighedsråd. Centeret udbetaler bevilligede lån fra stiftskapitalerne til godkendte projekter efter anmodning fra menighedsråd. Udbetalingen skal ske rettidigt på en hurtig og effektiv måde. Rettidigt defineres som indenfor 5 arbejdsdage fra modtagelsen af anmodningen fra menighedsrådets stift.
2. *Beskrivelse af KAS/GIAS centerets ydelser:* Der skal i 2017 planlægges og afholdes tre kursusdage, ved udgangen af november, om GIAS-systemet for interesserede gravere og kirkegårdsledere.

I målet om rettidig udbetaling af lån til menighedsråd var resultatkravet, at 95 % af udbetalingerne skulle udbetales rettidigt. Centeret har udbetalt 98,9 % af lånene rettidigt, hvilket er tilfredsstillende. Målet er således opfyldt.

Centeret har endvidere gennemført 4 kursusdage for brugere af GIAS systemet i september og oktober. Målet om beskrivelse af KAS/GIAS centerets ydelser er således opfyldt.

Stifternes Løncenter for Menighedsråd

SLM-centeret havde i 2017 to resultatmål:

1. *Serviceniveau:* Med henblik på at understøtte servicen for menighedsrådene sættes der fokus på

hurtig indlæsning af filer. Indkomne filer indlæses senest 2 arbejdsdage efter modtagelsen.

2. *Kommunikation.* Indeholder to delmål.

Delmål 1: Telefoner indenfor løncenterets åbningstid besvares indenfor samme dag af en løncentermedarbejder i minimum 90 % af tilfældene.

Delmål 2: De lønansvarlige oplever at få en kompetent og professionel rådgivning, når de henvender sig telefonisk. Dette måles ved henvendelse til brugerpanelet.

I centerets mål om serviceniveau var resultatkravet, at 95 % af de indkomne filer indlæses rettidigt. Centeret har indlæst 98 % af filerne rettidigt, og målet er således opfyldt.

Målet om kommunikation er ikke opfyldt. I årsrapporterne fremgår det, at Roskilde Stifts telefonsystem har gjort, at man ikke har haft de tekniske forudsætninger for at foretage målinger af, hvornår telefonbeskeder besvares. For Ribe og Haderslev gælder det, at det ikke har været muligt at finde en teknisk løsning, som kunne understøtte en hensigtsmæssig måling af centerets telefonbesvarelser. I begge tilfælde vurderede stifterne, at de tekniske muligheder i systemet ville kræve for meget manuelt arbejde, og at den nødvendige ressourceindsats derfor ikke ville stå mål med udbyttet.

Folkekirkens It

I resultataftalen for Folkekirkens It er der driftsmål, udviklingsmål og kvalitetsmål. I 2017 havde Folkekirkens It 6 mål, hvoraf de fire første er driftsmål og de to sidste er udviklings-, kvalitets- og effektmål. Driftsmålene vedrører den daglige produktion med fokus på systemernes tilgængelighed og ekspeditionstider. Udviklings-, kvalitets- og effektmålene tager udgangspunkt i it-handleplanen.

1. *Driftseffektivitet:*

Tilgængeligheden til de forretningskritiske systemer skal leve op til driftsmålene i risikoanalysen. Målet er opfyldt hvis 99,9 % af målingerne lever op til Service Level Agreement (SLA)

2. *Ekspeditionstid:*

Ved henvendelse til brugerservice må ventetiden højst være 1½ min. i spidsbelastningsperioden (10.30-13.00) og 3 min. i den resterende tid. Der måles på om ventetiden ved henvendelse til brugerservice overskrider grænsen.

3. *Nøgletal om civilregistrering:*

Nøgletal om digitaliseringsgrad, ekspeditionsantal og -tid samt resourceforbrug ved civilregistrering leveres kvartalsvis. Nøgletal til opgørelse afleveres senest 30/4, 15/8, 31/10 og 30/1.

4. *Kirkekalender:*

Gudstjenester, kirkelige handlinger og andre arrangementer skal kunne eksponeres fra kirkekalen-

deren på sogn.dk. Målet er opfyldt, hvis driftseffektiviteten er mindst 99 %.

5. *DAP 3.0:* Indeholder 2 delmål.

Delmål 1: På baggrund af målinger af menighedsrådenes anvendelse af e-post via DAP gennemføres i 2. kvartal 2017 en måling af valgte medlemmers brug af DAP.

Delmål 2: På baggrund af resultatet af en brugerundersøgelse foretaget i oktober 2015 gennemføres der i 2. kvartal 2017 en tilsvarende undersøgelse.

6. *Styringsværktøjer til It-Styregruppe:* Fastlægges når budgetanalysen er afsluttet.

I figur 2.6.4 fremgår det, at tre af fem resultatmål for Folkekirkens It er opfyldt. De to mål, som Folkekirkens It ikke har opfyldt, er målet om ekspeditionstid og målet om nøgletal om civilregistrering. Målet om ekspeditionstid er ikke overholdt, blandt andet fordi Brugerservice har modtaget ekstraordinært mange henvendelser i forbindelse med udrulningen af FLØS 3. Nøgletal om civilregistrering er ikke leveret rettidig i andet halvår, grundet overgangen til Person 3.0.

Figur 2.6.5 viser resultatopfyldelsen af de driftsmål, der er gået igen i perioden 2013-2017.

I forhold til målet om styringsværktøjer til It-styregruppen, fremgår det i årsrapporten for Folkekirkens It, at en ny It-Følgegruppe i efteråret 2017 har erstattet den hidtidige It-Styregruppe.

Det første konstituerende møde blev afholdt den 1. november 2017, hvor forslag til styringsværktøjer blev præsenteret i forlængelse af arbejdet med opfølgning på budgetanalysen. Opfyldelsen af dette mål har således ikke

kunnet evalueres i 2017, men et lignende mål indgår i resultataftalen for 2018.

Overordnet vurderes Folkekirkens It's målopfyldelse som tilfredsstillende.

Figur 2.6.4 Evaluering af resultatmålene – Folkekirkens It 2017

Mål	2017
Driftseffektivitet (tilgængelighed)	Grøn
Ekspeditionstid	Rød
Nøgletal om civilregistrering	Rød
Kirkekalender	Grøn
DAP 3.0	Grøn
Styringsværktøjer til It-styregruppen	Grå

Figur 2.6.5: Evaluering af Folkekirkens It's driftsmål 2013-17

Mål	2013	2014	2015	2016	2017
Driftseffektivitet	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn	Grøn
Ekspeditionstid	Rød	gul	Grøn	Grøn	Rød
Nøgletal om civilregistrering	Grå	Grå	Grå	gul	Rød
Kirkekalender	Grå	Grå	Grå	Grøn	Grøn

Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter

Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (FUV) gik i drift pr. 1. januar 2014, og 2017 er dermed det tredje år, hvor institutionen og Kirkeministeriet har indgået resultatmål. FUV havde i 2017 tre mål.

1. *Uddannelse og introduktion til præsteembedet*: Indeholder 4 delmål.
Delmål 1: Konference om forholdet mellem nationale og lokale niveau

i forbindelse med opstart i embeder er afholdt i 2. kvartal.

Delmål 2: Ny fagbeskrivelse for pastoralseminariekursus og den obligatoriske efteruddannelse og samlet uddannelsesplan (kursusbeskrivelse) samt reguleret kompetenceprofil er udfærdiget og forelagt bestyrelsen 3. kvartal.

Delmål 3: Dublerende kursus for vejlederpræster er afholdt i 4. kvartal.

Delmål 4: Semesterskemaer for pastoralseminariekurserne for foråret 2018 efter ny ordning er udfærdiget 4. kvartal.

2. *Videns- og Udviklingscenteret*: Indeholder 3 delmål.

Delmål 1: Nedsættelse af arbejdsgruppe, der skal udarbejde kommunikationsplan for formidling af vidensprojekter. Gruppen nedsættes og afholder møde i 1. kvartal 2017.

Delmål 2: Realisering af kommunikationsplan med operationalisering af dens strategi for udvalgte projekter. Kommunikationsplanen er færdig i slutningen af 2. kvartal 2017, og der er oprettet kommunikationsplaner for 1-3 projekter.

Delmål 3: Kommunikationsplanen er i 4. kvartal indarbejdet i videnscenterets arbejde fremadrettet. Der udarbejdes fortløbende kommunikationsplaner for hvert projekter der igangsættes. Herudover kan der udarbejdes kommunikationsplaner for igangværende eller allerede afsluttede projekter, såfremt dette findes brugbart.

3. *Undersøgelse af folkeskolereformens betydning for konfirmationsforberedelsen*: Indeholder 3 delmål.

Delmål 1: Organisering af ny spørgeundersøgelse med inddragelse af erfaringer fra 2015 og 2016 inden udgangen af 1. kvartal.

Delmål 2: Dataindsamling og analyse skal være færdiggjort inden udgangen af 2. kvartal.

Delmål 3: Rapport udarbejdes inden udgangen af 3. kvartal.

Tabel 2.6.6 viser, at FUV har opfyldt de tre mål. I forhold til det første mål om Uddannelse og introduktion til præsteembedet er der blevet afholdt konference vedr. koordinering mellem den lokale modtagelse og den nationale forberedende og introducerende uddannelse. Ny fagbeskrivelse og uddannelsesplan er rundsendt og bearbejdet. To vejlederforløb er gennemført, og semesterskema for foråret 2018 er udfærdiget.

I relation til målet om Videns- og Udviklingscenteret er der nedsat en arbejdsgruppe, som i alt har afholdt to møder. Derudover bliver der arbejdet med kommunikation og to store projekter.

I forbindelse med det tredje resultatmål er der gennemført en undersøgelse af folkeskolereformens betydning for konfirmationsforberedelsen, og rapporten herom er færdiggjort.

Samlet set vurderes indsatsen med resultatmålene som tilfredsstillende.

Figur 2.6.6: Evaluering af FUV's resultatmål

Mål	2017
Uddannelse og introduktion til præsteembedet	
Videns- og Udviklingscentret	
Undersøgelse af folkeskolereformens betydning for konfirmationsforberedelsen	

Kirkemusikskolerne

I 2017 havde de tre kirkemusikskoler ét fælles resultatmål:

1. *Strategi-proces*: Indeholder 2 delmål.

Delmål 1: Med udgangspunkt i "Analysen af Folkekirken's Kirkemusikskoler 2015" udarbejdes forslag til 4-årigt budget samt en produktionsplan, der opfylder de i analysen prognosticerede behov for kirkemusikere.

Delmål 2: Med udgangspunkt i Folkekirken's udvikling, samfundstrends og brugernes krav og forventninger set i 10-årigt perspektiv formuleres en vision for kirkemusikken, kirkemusikeren og for kirkemusikskolerne.

Derudover havde kirkemusikskolerne ét til tre individuelle mål:

1. *Eksamensgivende uddannelse*: Der findes tre studieretninger, som kan afsluttes med eksamen på forskellig niveau. Det er kirkemusikskolens mål, at uddannelserne på højt fagligt niveau giver alle studerende på afgangslinjerne en afsluttende eksamen.

2. *Dækning af konkrete eksamensfri undervisningsbehov i Folkekirken*: Sikre at de studerende gennemfører årets undervisningsforløb. Evt. frafald skal uddybes og begrundes.
3. *Igangsættelse af pilotprojekt med to basis-forløb i seminarform*: Indeholder 3 delmål. Delmål 1: At den nye undervisningsform udvikles og udbydes i løbet af 2017. Delmål 2: At mindst 4 studerende igangsættes på forløbet med studiestart i august 2017. Delmål 3: At de studerende, som påbegynder studieåret 17/18, gennemfører studieåret med mindst 80 % fremmøde og højt faglig udbytte.

Løgumkloster Kirkemusikskole havde to individuelle mål, målet for eksamensgivende uddannelse samt dækning af konkrete eksamensfri undervisningsbehov i folkekirken. Sjællands Kirkemusikskole havde ét individuelt mål om eksamensgivende uddannelse. Endeligt havde Vestervig Kirkemusikskole alle tre individuelle mål, som er beskrevet ovenfor.

Figur 2.6.7: Evaluering af Kirkemusikskolernes resultatmål

Målopfyldelse 2017:	Fælles
Strategi-proces	

Tabel 2.6.7 viser, at kirkemusikskolerne er nået i mål med det fælles mål om strategi og proces. Med bistand fra en proceskonsulent har kirkemusikskolerne udarbejdet forslag til et 4-årigt budget samt en produktionsplan med udgangspunkt i kirkemusikernes behov, som er belyst i *Analysen af Folkekirkens Kirkemusikskoler*

2015. Ydermere er der blevet formuleret 10-årigt vision og strategi for kirkemusikken, kirkemusikeren og kirkemusikskoler. Begge delmål er indfriet rettidigt, hvorfor indsatsen vurderes som tilfredsstillende.

Figur 2.6.8: Evaluering af Kirkemusikskolernes resultatmål

Målopfyldelse 2017:	Sjælland	Løgumkloster	Vestervig
Eksamensgivende uddannelse			
Dækning af konkrete eksamensfri undervisningsbehov i folkekirken			
Igangsættelse af pilotprojekt med to basis-forløb i seminarform			

Tabel 2.6.8 viser kirkemusikskolernes individuelle mål. Samlet set er størstedelen af resultatmålene opfyldte, bortset fra målet for eksamensgivende uddannelse, som er delvist opfyldt på Sjællands Kirkemusikskole og Vestervigs Kirkemusikskole. Resultatkravet i målet for eksamensgivende uddannelse var, at mindst 90 % af de studerende på afgangslinjerne skulle have udstedt eksamensbevis. Det skal dog bemærkes, at der er tale om meget små årgange, der således er særbare overfor udsving. På Sjællands Kirkemusikskole gik der 23 studerende på afgangslinjerne, hvoraf 87

%, det vil sige 20 studerende, fik udstedt et eksamensbevis. På Vestervig Kirkemusikskole gik der i alt 29 studerende på afgangslinjerne, hvoraf 72 %, det vil sige 21 studerende, fik udstedt eksamensbevis. Kirkeministeriet finder ikke, at den delvise målopfyldelse på dette punkt giver anledning til bekymring.

Vestervig Kirkemusikskole havde som den eneste et nyt individuelt mål om igangsættelse af pilotprojekt med to basis-forløb i seminarform. Resultatkravet var, at den nye undervisningsform skulle udvikles og udbydes, hvor

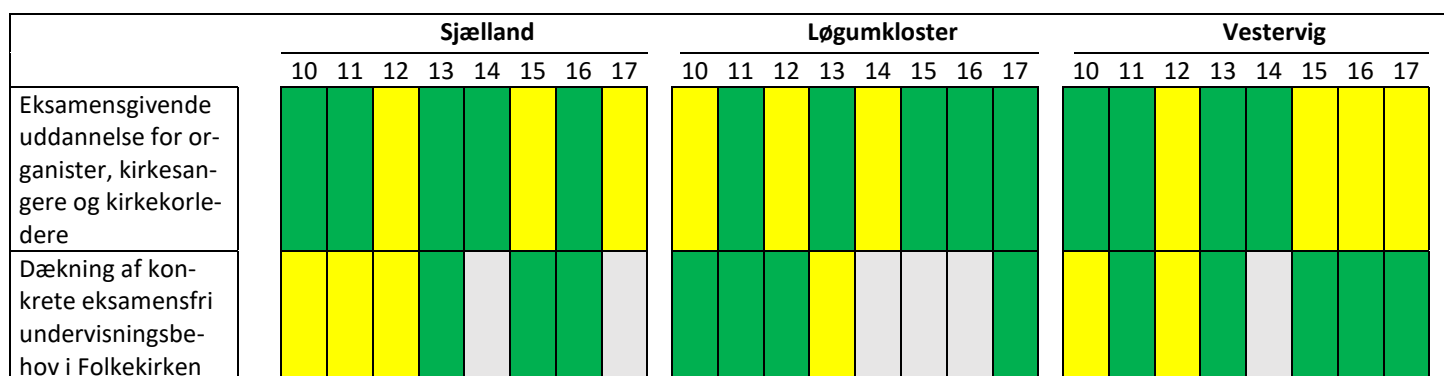
mindst 4 studerende skulle starte på forløbet og gennemføre studieåret. Det fremgår af Vestervigs årsrapport, at den nye undervisningsforløb er udviklet og udbudt. 5 studerende er startet på forløbet, hvoraf de alle pr. 1. marts stadig er studieaktive.

To af de individuelle mål er gængsere fra tidligere år, hvilket gør det muligt at belyse udviklingen i målopfyldelsen fra 2010 til 2017. Overordnet set har skolerne opfyldt størstedelen af resultatmålene siden 2010.

Dog er det bekymrende, at Vestervig de seneste tre år ikke har opfyldt målet om eksamensgivende uddannelse for organister, kirkesangere og kirkekorledere.

Samlet set vurderes skolernes indsats i forbindelse med resultatmålene 2017 overordnet som tilfredsstillende, idet det er centralt at holde fokus på gennemførselsgraden på afgangseksaminerne i de kommende år for at sikre, at der uddannes tilstrækkeligt med dimittender.

Figur 2.6.9 Evaluering af resultatmålene – Kirkemusikskolerne

2.7 Forventninger til det kommende år

Økonomiske rammer

Det budgetterede årsresultat for 2018 eksklusiv delregnskab 32, Forsikringer, udgør 18,0 mio. kr. Samlet er forventningen til fællesfondens økonomi, at budgettet for 2018 kan overholdes.

Eksterne påvirkninger

Det forventes, at forudsætningerne fra vedtagelsen af budget 2018 i november 2017 vil holde. Tidligere års faldende udskrivningsgrundlag for

kirkeskatten forventes til en vis grad stabiliseret, men (det statsgaranterede) udskrivningsgrundlag og dermed udfordringen for 2018 kendes endnu ikke. Anden lovgivning kan have konsekvenser for kirke-skatteprovenuet. Disse konsekvenser bliver med afskaffelsen i 2013 af kompensationen for anden lovgivnings effekt på skatteprovenuet ikke længere neutraliseret, og ændringer i skatte-lovgivningen kan derfor have stor betydning for kirkeskatten.

3. Regnskab

3.1 Anvendt regnskabspraksis

Lov om folkekirkens økonomi

Ifølge § 17, stk. 1 i lov om folkekirkens økonomi aflægges kirkeministeren regnskab for fællesfonden.

Kirkeministeren kan ifølge § 17, stk. 3, i samme lov bede biskopperne, det administrative fællesskab samt de institutioner, der helt eller delvist finansieres af fællesfonden om at tilvejebringe de oplysninger og det regnskabsmæssige materiale, som er nødvendigt for at aflægge fællesfondens regnskab.

Bekendtgørelse om budget og regnskabsvæsen for fællesfonden

Krav til regnskabsmæssigt materiale er beskrevet i bekendtgørelse nr. 813 af 24. juni 2013 om budget og regnskabsvæsen mv. for fællesfonden. Kapitel 7 om aflæggelse af regnskab i bekendtgørelsen fastsætter de generelle krav til regnskabsaflæggelsen, konsolidering og revision.

Årsregnskaberne udarbejdes under hensyntagen til tilgodehavender, forudbetalte og skyldige beløb m.v., så regnskabet giver et retvisende billede af indtægter og udgifter i det pågældende år samt af aktiver og passiver ved årets udløb.

Fællesfondens regnskab er aflagt i henhold til de statslige regler for omkostningsbaserede regnskaber, jf. Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning med de undtagelser, der følger af fællesfondens særlige karakter.

Værdiansættelse

Fællesfondens aktiver omfatter bygninger, inventar, maskiner m.v. Udstyr og inventar optages under aktiver i regnskabet i henhold til de af Moderniseringsstyrelsens udfærdigede værdiansættelsesprincipper.

Bygningerne er registreret i det administrative fællesskabs regnskab. Der anvendes statens princip for værdiansættelse og regnskabsmæssig behandling af ejendomme, hvor aktivet optages til kostpris fordelt på grundværdi og bygninger og opskrives med større renoveringer, udvidelser m.m. Grundværdien afskrives dog ikke, og bygningsværdien afskrives over 50 år. Kostprisen for fællesfondens bygninger og grunde blev pr. 31. december 2010 sat til den i 2010 udmeldte offentlige ejendomsvurdering for 2009.

Immaterielle og materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages bunkning af IT-aktiver, og der aktiveres kun enkeltaktiver med en kostpris på 50.000 kr. eller derover og en forventet levetid på mere end ét år. Alle aktiver afskrives lineært over følgende perioder:

- Forbedringer af lejemål 4 år
- Bygningsforbedringer 10 år
- Inventar 3 år
- Programmell 3-8 år
- It-hardware 3 år
- Bunket It-udstyr 3 år

I forbindelse med investeringer af fællesfondens likvider, er den planlagte tidshorisont tre år. Derfor anvendes finansielle anlægsaktiver og ikke omsætningsaktiver. Der investeres i obligationer. Obligationer optages til købsværdi på balancen. Når obligationer sælges eller udtrækkes indgår en gevinst/et tab målt i forhold til købsværdien i årets resultat. Er der ved køb/salg en vedhængende renteudgift/indtægt så indgår denne også i årets resultat ved købs-/salgstidspunktet, svarende til de skattemæssige regler for håndtering af vedhængende rente. Ved årets ud-

gang beregnes/reguleres urealiseret kursgevinst/-tab på obligationsbeholdningen, dvs. forskellen mellem den bogførte købsværdi og den aktuelle kursværdi. Den urealiserede kursgevinst/-tab indgår i driftsresultatet, og på særskilt egenkapitalkonto. Fællesfondens egenkapital udgøres af egenkapitalen primo tillagt årets resultat, eventuelle reserveringer (Pensionsforpligtigelsen) samt forskydninger i balancen. Gældsforpligtelser omfatter skyldige feriepengeforpligtelser, skyldigt over-/merarbejde og evt. forpligtelser i forbindelse med åremålsansættelse.

For IT-udviklingsprojekter anvendes statens regler for værdiansættelse og regnskabsmæssig behandling. Projekterne placeres regnskabsmæssigt i Folkekirkens IT, og behandles som vist nedenfor ud fra summen af deres anskaffelse- og udviklingsomkostninger:

- Projekter under 50 t.kr. bogføres i driften. Interne udviklingsomkostninger medtages ikke.
- Projekter mellem 50 t.kr. og 200 t.kr. aktiveres. Interne udviklingsomkostninger medtages ikke.
- Projekter over 200 t.kr. aktiveres. Interne udviklingsomkostninger, der tilfører projektet merværdi aktiveres.

For projekter over 500 t.kr. stiller fællesfonden en låneramme til rådighed for Folkekirkens IT baseret på et projekttilsagn godkendt af projektejer og styregruppe/myndighed.

Likviditet til mindre projekter, øvrig drift m.m. stilles løbende til rådighed af fællesfonden for alle fællesfundsinstitutioner efter behov jf. fællesfondens likviditetsordning i øvrigt.

3.2 Resultatopgørelse

Fællesfondens resultat 2017 er på 16,7 mio. kr. mod budgettet 12,1 mio. kr. i det vedtagne budget 2017 og 1,0 mio. kr. i det korrigerede budget efter til-lægsbevillinger. Der vil blive redegjort

nærmere for delregnskaberne i afsnit 4 under bi-lag 4.1, hvor forklarende noter til resultatopgø-relsen er anført. Herunder også de øvrige ikke-budgetterede mindreforbrug på stiftsadministra-tionerne og Folkekirkens It.

Table 3.2.1 Resultatopgørelse for Fællesfonden (kr.)

Konto	Kr.	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Budget 2018
Ordinære driftsindtægter				
Indtægtsført bevilling				
1011	Bevilling	-1.127.757.467	-1.141.476.049	-1.174.458.016
1024	Anvendt af tidl. års res. bevilling	-6.171.903	0	0
1032	Reserveret af indeværende års bevilling	0	0	0
Indtægtsført bevilling i alt		-1.133.929.370	-1.141.476.049	164.776.437
11XX	Eksternt salg af varer og tjenesteydelser	-93.641.416	-88.339.134	-37.754.391
12XX	Internt salg af varer og tjenesteydelser	0	-4.722.219	0
Ordinære driftsindtægter i alt		-1.227.570.786	-1.234.537.402	127.022.047
Ordinære driftsomkostninger				
Forbrugsomkostninger				
161X	Husleje	4.213.271	4.398.697	0
163X	Andre forbrugsomkostninger	137.380	121.794	0
Forbrugsomkostninger i alt		4.350.651	4.520.491	0
Personale omkostninger				
180X-182X	Lønninger	1.088.604.102	1.118.360.754	0
1883	Pension	52.415.954	50.721.247	0
1885-1892	Lønrefusion ¹	-437.561.952	-456.801.074	-377.364.791
1838-1878	Andre personaleomkostninger	4.526.584	5.099.712	0
Personaleomkostninger i alt		707.984.689	717.380.639	-377.364.791
20XX	Af- og nedskrivninger	12.777.156	16.999.196	1.951.432
17XX	Internt køb af varer og tjenesteydelser	0	4.389.513	0
15XX, 22XX	Andre ordinære driftsomkostninger	231.129.471	219.307.045	10.686.958
Ordinære driftsomkostninger i alt		956.241.966	962.596.884	-364.726.402
Resultat af ordinær drift		-271.328.820	-271.940.518	-237.704.355
Andre driftsposter				
21XX	Andre driftsindtægter	-8.919.529	-8.713.241	-12.918.247
30XX-33XX	Overførselsindtægter	-10.428.528	-10.782.618	0
43XX	Overførselsudgifter	5.075.092	8.331.316	0
46XX	Tilskud anden virksomhed	30.292.993	37.586.124	28.988.405
44XX	Pensioner, fratrædt personale	126.110.408	130.087.848	97.076.080
42XX	Udligningstilskud og generelt tilskud	106.769.000	107.943.000	110.853.824
Resultat før finansielle poster		-22.429.384	-7.488.090	-13.704.294
Finansielle poster				
25XX	Finansielle indtægter	-5.445.534	-6.462.291	-5.000.000
26XX	Finansielle omkostninger	924.719	1.626.813	0
Resultat før ekstraordinære poster		-26.950.199	-12.323.567	-18.704.294
Ekstraordinære poster				
28XX	Ekstraordinære indtægter	-337.550	-194.891	0
29XX	Ekstraordinære omkostninger	259.575	67.230	0
Resultat efter ekstraordinære poster		-27.028.174	-12.451.229	-18.704.294
Urealiserede kursgevinster/-tab				
269222	Urealiserede kursgevinster/-tab	-9.569.638	-4.233.975	0
Årets resultat		-36.597.812	-16.685.204	-18.704.294

I henhold til gældende bekendtgørelse er der videreførelsesadgang mellem årene for bevillinger udbetalt til delregnskab 3 - Stiftsadministrationer m.v. delregnskab 4 - Folkekirkens It og delregnskab 5 - Folkekirkens uddannelser. Samlet - inklusiv videreførelser fra tidligere år - videreføres der bevilling for 14,2 mio. kr. Fordelingen fremgår af tabel 3.2.2.

Tallene for stiftsadministrationerne og driftscentrene i tabel 3.2.2 er den konsoliderede videreførte bevilling for alle 10 stifter. Der overføres ikke bevilling imellem stifterne.

Bevillingen til stiftsadministrationerne er givet som en nettobevilling, der justeres i henhold til de indtægter, som stiftsadministrationerne måtte have. Eventuelle mindreforbrug på stifternes løn skal som udgangspunkt dække eventuelle merforbrug på driften. Et merforbrug skal videreføres til det efterfølgende år. I særlige tilfælde kan stiftsadministrationerne indhente Kirkeministeriets tilladelse til at dække et merforbrug på lønnen med et eventuelt mindreforbrug på driften.

Table 3.2.2 Bevillingsafregning (kr.)

Delregnskab		Bevilling	Anvendte tillægsbevillinger	Anvendte bevillinger fra centrale midler	Bevilling i alt	Regnskab	Årets resultat	Reserver et projekter i året	Resultat til videreførelse	Overført fra tidligere år	Bortfald	Overført fra løn til øvrig drift	Akkumuleret til videreførelse
3.- Stiftsadministration	Lønsum (konto 18)	41.969	300	2.470	44.739	45.110	370	-1.050	1.421	-1.659	-157	-238	-634
	Øvrig drift	20.241	4.127	3.173	27.540	22.528	-5.013	-2.114	-2.898	-6.032	3.093	2.047	-3.790
		62.210	4.427	5.643	72.279	67.637	-4.642	-3.164	-1.478	-7.691	2.936	1.809	-4.424
3.- Indtægtsdækket virksomhed	Øvrig drift	2.199	-135	852	2.917	2.411	-506	0	-506	748	160	448	850
3.- Bevillingsfinansieret center	Lønsum (konto 18)	3.680	0	0	3.680	6.435	2.755	0	2.755	34	-1.242	-2.199	-651
	Øvrig drift	96	0	0	96	330	233	0	233	-114	-133	-58	-71
		3.776	0	0	3.776	6.765	2.989	0	2.989	-80	-1.374	-2.257	-722
4.- Folkekirken IT	Lønsum (konto 18)	23.645	0	0	23.645	20.123	-3.522	0	-3.522	782	0	1.466	-1.274
	Øvrig drift	69.930	0	0	69.930	75.869	5.939	0	5.939	-4.518	0	-1.466	-45
		93.575	0	0	93.575	95.993	2.417	0	2.417	-3.736	0	0	-1.319
5. - Kirkenmusikskoler	Øvrig drift	20.051	-84	300	20.268	20.918	651	508	142	-1.203	0	0	-1.061
5. - Præsteuddannelse	Øvrig drift	34.995	0	0	34.995	36.450	1.455	1.511	-56	-7.509	0	0	-7.565

Note til 3.2.2: Kolonnerne *Anvendte tillægsbevillinger* samt *Anvendte bevillinger fra centrale midler* vedrører i ovenstående også bevilligede midler fra tidligere år. Disse var udgiftsført under Folkekirken Administrative Fællesskab i de pågældende samt indeværende år men indgår som en del af bevillingsafregningen. I ovenstående er fællesfondens centrale bevilling og forbrug på delregnskab 3 og 4 trukket ud. Bevilling og regnskab afviger derfor fra afsnit 2.2 og 4.1.3.

Vedrørende bevillingsafregning

Stiftsadministrationernes videreførelser er i en vis grad reserveret til renoveringsprojekter. Desuden har flere stiftsadministrationer oplyst at de forventer merforbrug i 2018 afledt af centerdannelsen. Der vil i forbindelse med opfølgningen på analysen af stifterne, blive udarbejdet en ny bevillingsmodel.

Vedrørende reserverede bevilling

Fra 2015 er fællesfonden begyndt at operere med reserverede bevillinger i egenkapitalen. De reserverede bevillinger på stiftsadministrationerne og Folkekirken It fremgår af tabel 3.2.3a og 3.2.3b.

Tabel 3.2.3a Reserveret bevilling, projekter 2017 (t.kr)

	Løn	Øvrig drift	Total
3.- Stiftsadministration	-3.866	-5.990	-9.856
4.- Folkekirkens IT	0	0	0
5.- Folkekirkens uddannelser	0	-2.807	-2.807
Reserveret projekter i alt	-3.866	-8.797	-12.663

Tabel 3.2.3b Reserveret bevilling, andre reserveringer 2017 (t.kr)

	2016	Bevægelse	2017
6. - Fællesudgifter (katastrofeberedskab)	0	-137	-137
9. - Reserver (anlægspulje)	0	-3.953	-3.953
31. - Pension, tjenestemænd	-30.481	-7.216	-37.696

Der er udført indtægtsfinansieret virksomhed for visse aktiviteter finansieret af det bindende stiftsbidrag (Stiftsmidlerne) samt i visse af driftscentrene i stifterne. For de aktiviteter under fællesfonden anvendes reglerne for indtægtsfinansierede aktiviteter under den ordinære virksomhed. Det gælder for Folkekirkens Administrative Fællesskab, GIAS centeret og forsikringsenheden.

Etableringen af centrene var planlagt implementeret synkront således, at de økonomiske konsekvenser minimeredes ved at afgivelse og tilførsel af opgaver balancerede. Afledt af forskellige omstændigheder - herunder udfordringerne ved implementeringen af IT-systemer - blev flere centre forsinkede.

I 2017 har dette, i lighed med 2016, betydet, at for de stiftsadministrationer, som har modtaget opgaver og ikke har afgivet tilsvarende opgaver, udviser årsregnskabet 2017 et større lønforbrug til denne ekstra varetagelse af opgaver og opstart af centeret. Stiftsadministrationer, som har afgivet men ikke modtaget opgaver, har fået reduceret bevilling. Flere omkostninger - herunder lønudgifterne - har over en kort tidsperiode kun i mindre grad variabel karakter. Det har derfor ikke været muligt for disse stiftsadministrationer fuldt ud at tilpasse udgifterne i denne periode. Merforbruget er i 2017 ekstraordinært blevet dækket solidarisk stifterne imellem ved brug af videreførte midler.

De videreførte midler er reserveret på egenkapitalen jf. tabel 4.2.1.

3.3 Balancen

Fællesfondens balance er opført i tabel 3.3.2 herunder.

Tabel 3.3.2 Balancen (t.kr)

Note	Aktiver (t. kr.)	Konto	2016	2017
4.2.1	Immaterielle anlægsaktiver			
	Udviklingsprojekter under opførelse	505X	9.387	18.914
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	501X	31.983	48.937
	Immaterielle anlægsaktiver i alt		41.369	67.851
4.2.2	Materielle anlægsaktiver			
	Grunde, arealer og bygninger	513X	158.242	166.707
	Inventar og IT-udstyr	517X-518X	4.933	7.067
	Materielle anlægsaktiver i alt		163.175	173.773
4.2.8	Finansielle anlægsaktiver			
	Udlån	54XX	2.546	2.305
	Værdipapirer	58XX	611.488	592.562
	Finansielle anlægsaktiver i alt		614.034	594.867
	Anlægsaktiver i alt		818.578	836.491
	Omsætningsaktiver			
	Varebeholdninger	60XX	0	0
	Tilgodehavender	6100-6189	41.576	79.153
	Periodeafgrænsninger	6190	49.641	55.914
	Likvide beholdninger	63XX	117.162	107.072
	Omsætningsaktiver i alt		208.380	242.139
	Aktiver i alt		1.026.958	1.078.630

Passiver følger på næste side

Note	Passiver (t. kr.)	Konto	2016	2017
4.2.	3 Egenkapital			
	Fri egenkapital	71-7459XX	-274.785	-280.016
	Urealiseret kursgevinst/-tab	741120	-9.722	-13.956
	Reserveret fællesfondsinstitutioner	740610-740630	-19.470	-14.240
	Reserveret projekter og pensionsforpligtelse	740640-75XX	-41.998	-54.449
	Likviditetsoverførsler	7468XX	0	0
	Egenkapital i alt		-345.976	-362.662
4.2.	5 Hensættelser	76-77XX	-339.865	-350.723
4.2.	6 Langfristede gældsposter			
	Prioritetsgæld	84-85XX	0	0
	Anden langfristet gæld	84-85XX	-140.729	-176.790
	Langfristede gældsposter i alt		-140.729	-176.790
4.2.	7 Kortfristede gældsforpligtelser			
	Leverandører af varer og tjenesteydelser	95XX	-35.320	-55.169
	Igangværende arbejder	93XX	0	0
	Anden kortfristet gæld	97XX	-3.735	22.555
	Menigheder	973020	-7.298	-7.871
	Overførte bevillinger	973030	-15.262	-15.377
	Skyldige feriepenge	94XX	-121.680	-125.490
	Periodeafgrænsningsposter	96XX	-17.093	-7.102
	Kortfristet gæld i alt		-200.388	-188.454
	Gæld i alt		-341.117	-365.245
	Passiver i alt		-1.026.958	-1.078.630

Aktiver og passiver var ultimo 2017 på 1.078,6 mio. kr. Forøgelsen af aktiverne på 51,7 mio. kr. kan delvist henføres til en stigning på 26,5 mio. kr. i immaterielle anlægsaktiver. Der har også været en stigning på 10,6 mio. kr. i materielle anlægsaktiver, samt en stigning i tilgodehavender på 37,6 mio. kr. Der er et fald i den likvide beholdning på 10,1 mio. kr. og et fald i finansielle anlægsaktiver på 19,2 mio. kr.

Den tilsvarende stigning i fællesfondens passiver kan delvist tilskrives en forøgelse af urealiserede kursgevinster på 4,2 mio. kr., en stigning i reserveret egenkapital på 7,2 mio. kr., og en stigning i hensættelser på 10,9 mio. kr. Desuden er der en stigning i langfristet gæld på 36,1 mio. kr. Langfristet gæld på fællesfonden består udelukkende af

forsikringsreserven, som er steget grundet et gunstigt skadesår.

For specifikationer af de øvrige forskydninger henvises til forklarende noter under afsnit 4.2.

3.4 Opfølgning på Lønsum

Som en del af årsregnskabet redegør stiftsadministrationerne og Folkekirkens IT særskilt for udnyttelsen af deres lønbevilling.

Der er et akkumuleret mindreforbrug på 6,4 mio. kr. på lønsumsbevillingen til videreførelse. Mindreforbruget skyldes et videreført mindreforbrug fra

tidligere år på 3,7 mio. kr. samt 2,8 mio. kr. i videreført overskud på lønsummen i 2017 og opsparing overført fra drift. Af det akkumulerede mindreforbrug på 6,4 mio. kr. vedrører 3,9 mio. kr. delvist uafsluttede projekter.

Tabel 3.4.1 Opfølgning på lønbevilling 2017 delregnskab 3 og 4 (t. kr.)

Lønbevilling	69.294
Lønbevilling inkl. TB	72.064
Lønforbrug under lønbevilling	71.668
Total	-396
Akk. opsparing ultimo 2016	-3.658
Bortfald og overført til/fra drift	-2.371
Akk. opsparing ultimo 2017	-6.425
Reserveret til projekter	-3.866

3.5 Bevillings-regnskab

De for fællesfonden relevante delregnskaber er inkluderet i nedenstående tabel 3.5.1.

Tabel 3.5.1 Bevillingsregnskabet 2017 (t. kr.)

(t. kr.)	Regnskab 2016	Budget 2017	Regnskab 2017	Periodens Forskel	Forbrug i %
DELREGNSKAB - 1 - Landskirkeskat og kompensation	-1.128.261	-1.141.376	-1.141.476	-100	100
DELREGNSKAB - 2 - Præster og provster	627.163	643.685	633.442	-10.243	98
DELREGNSKAB - 3 - Stiftsadministrationer m.v.	69.955	79.185	76.762	-2.423	97
DELREGNSKAB - 4 - Folkekirkens IT	90.894	93.575	95.993	2.417	103
DELREGNSKAB - 5 - Folkekirkens uddannelser	49.393	56.475	58.132	1.657	103
DELREGNSKAB - 6 - Folkekirkens fællesudgifter	29.219	31.076	30.886	-190	99
DELREGNSKAB - 7 - Folkekirkelige tilskud	24.273	27.508	26.391	-1.118	96
DELREGNSKAB - 9 - Reserver	4.573	4.430	453	-3.978	10
DELREGNSKAB - 11 - Finansielle poster	-9.567	-3.900	-5.588	-1.688	143
DELREGNSKAB - 21 - Tilskud til lokale kasser	106.765	107.939	107.939	-0	100
DELREGNSKAB - 31 - Pension, tjenestemænd	98.997	100.382	100.382	0	100
Total	-36.598	-1.019	-16.685	-15.666	1.637

Forsikringsområdet og det bindende stiftsbidrag er ikke en direkte del af fællesfonden og indgår derfor ikke i det samlede resultat.

Forklarende noter til bevillingsregnskabet er inkluderet som bilag 4.1 til årsrapporten.

4. Bilag til regnskabet

4.1 Noter til bevilnings-regnskabet og resultatopgørelsen

I det følgende er forbrug og budget fordelt på delregnskab og formål for fællesfonden.

4.1.1 Landskirkeskat og kompensation

Landskirkeskatten er fællesfondens primære indtægt. Derudover modtager folkekirken kompensation fra staten for administration af navneændringer på 8,2 mio. kr. og midler på 1,4

mio. kr. fra staten til gejstlig betjening af Rigshospitalet. I budgettet for 2017 var kompensationen fra staten for administration af navneændringer sat 0,1 mio. kr. for lavt.

Tabel 4.1.1 Landskirkeskat og kompensation (t.kr.)

	Regnskab 2016	Budget 2017	Regnskab 2017	Periodens Forskel	Forbrug i %
DELREGNSKAB - 1 - Landskirkeskat og kompensation	-1.128.261	-1.141.376	-1.141.476	-100	100
FORMÅL - 11 - Landskirkeskat	-1.118.761	-1.131.876	-1.131.876	0	100
FORMÅL - 12 - Kompensation til folkekirken fra FL	-8.100	-8.100	-8.200	-100	101
FORMÅL - 13 - Øvrige indtægter fællesfonden	-1.400	-1.400	-1.400	0	100

Tabel 4.1.2 Præster og Provster (t.kr)

	Regnskab 2016	Budget 2017	Regnskab 2017	Periodens Forskel
DELREGNSKAB - 2 - Præster og provster	627.163	643.685	633.442	-10.243
FORMÅL - 21 - Løn, 40/60 præster	544.593	553.288	546.262	-7.026
FORMÅL - 22 - Fællesfondspræster	47.391	47.833	47.537	-296
FORMÅL - 23 - Løn, barselsvikarer	3.782	3.962	5.371	1.409
FORMÅL - 24 - Godtgørelser (præster)	32.868	34.963	30.377	-4.586
FORMÅL - 26 - Præster med refusion	0	0	0	0
FORMÅL - 27 - Feriepengeregulering	-1.472	3.638	3.895	256

4.1.2 Præster og provster

Delregnskabet vedrører løn til præster og provster samt godtgørelser.

På delregnskab 2, præster og provster, har der været et mindreforbrug på 10,2 mio. kr. i 2013, 2014, 2015 og 16 var mindreforbruget på delregnskab 2 på henholdsvis 14,6 mio. kr., 6,6 mio. kr., 5,2 mio. kr. og 8,1 mio. kr.

Formål 21 viser nettolønudgiften på fællesfonden til præster og provster, der delvist er finansieret af staten. Bruttoudgiften er på 918,3 mio. kr., hvoraf 364,2 mio. kr. er en refusion fra staten på 40 pct. af lønnen til præster og provster samt 40 pct. af barselsudgifterne. Der ydes ikke tilskud til lokalt finansierede præster. Pension til sognepræster finansieres af finansloven. Udnyttelsen af præstebevillingen er tilfredsstillende. Mindreforbruget kan henføres til vakancer herunder vakancer ved genbesættelse.

Formål 22 viser et mindreforbrug på 0,3 mio. kr. vedrørende fællesfondspræster.

Formål 23 *Løn, barsel* viser et merforbrug på 1,4 mio. kr. i forhold til budgettet. Udgiften til barselsvikarer er på 18,8 mio. kr. hvoraf 3,6 mio. kr. er 40 pct. refusion fra staten.

Formål 24 *Godtgørelser* omfatter en samlet mindreudgift på 4,6 mio. kr. Bevillingen vedrører udgifter til tjenestdragter, flyttegodtgørelser i forbindelse med stillingskift samt udgifter til befordring i forbindelse med tjenesterejser. Forbruget dækker over alle 10 stifter.

Formål 26, *præster med refusion*, dækker over præster, der er finansieret lokalt, men hvor aflønningen af praktiske

årsager sker via fællesfondens systemer med refusion fra de lokale kirkekasser. Regnskabet går dermed i nul.

27 *Feriepengeregulering.* Fællesfonden opgør på formål 27 i henhold til principperne for omkostningsbase-rede regnskaber den skyldige feriepengeforpligtelse. For præster, for hvilke fællesfonden dækker 60 % af lønudgiften, er 60 % af den skyldige feriepengeforpligtelse registreret. Generelt har

der i de senere år været et større fokus på afvikling af præsters restferie. I 2017 har afvigelsen været et merforbrug på 0,3 mio. kr.

4.1.3 Stiftsadministrationer m.v.

Udgifter under delregnskab 3 Stiftsadministrationer m.v. vedrører primært stiftspersonalets løn og stiftsadministrationernes driftsudgifter.

Tabel 4.1.3 Stiftsadministrationer m.v. (t.kr.)

	Regnskab 2016	Budget 2017	Regnskab 2017	Periodens Forskel
DELREGNSKAB - 3 - Stiftsadministrationer m.v.	69.955	79.185	76.762	-2.423
FORMÅL - 10 - Generelt/alm. virksomhed	61.239	72.364	67.478	-4.886
FORMÅL - 15 - Indtægtsdækket virksomhed	3.101	2.065	1.559	-506
FORMÅL - 16 - Bevillingsfinansieret center	4.552	3.776	6.765	2.989
FORMÅL - 59 - Personalemæssige tiltag	1.063	980	960	-19

Der har været et samlet mindreforbrug på 2,4 mio. kr., hvilket primært skyldes et mindreforbrug på 4,9 mio. kr. på stiftsadministrationerne, der dækker over mer- og mindreforbrug. Merforbruget på centrene – formål 15 og 16 – er samlet på 2,5 mio. kr.

Det skal bemærkes, at merforbrug på driften, som udgangspunkt altid skal dækkes af et eventuelt mindreforbrug på lønnen i forbindelse med bevillingsafregningen (afsnit 3.2.2). Af tabel 4.3.1b fremgår centerdannelsen samt bevillingstypen.

Table 4.1.3b Centerdannelsen samt bevillingstypen (t.kr.)

Stift	Center	Finansiering	Formål
København	Forsikringsenheden	Delvist indtægtsfinansieret	15
Helsingør	Forsikringsenheden	Delvist indtægtsfinansieret	15
Roskilde	Stifternes Løncenter for Menighedsråd	Bevillingsfinansieret	16
Lolland-Falster	Folkekirkens Administrative Fællesskab	Delvist indtægtsfinansieret	15
Lolland-Falster	Fællesfondslønninger i FLØS	Bevillingsfinansieret	16
Fyen	Fællesfondslønninger i FLØS	Bevillingsfinansieret	16
Aalborg	Screening af plansager	Bevillingsfinansieret	16
Viborg	GIAS-centeret	Delvist indtægtsfinansieret	15
Århus	GIAS-centeret	Delvist indtægtsfinansieret	15
Ribe	Stifternes Løncenter for Menighedsråd	Bevillingsfinansieret	16
Haderslev	Stifternes Løncenter for Menighedsråd	Bevillingsfinansieret	16

Formål 59 er en pulje, hvis formål er at understøtte ekstraordinære personalemæssige tiltag for præster. Ordningen viser et lille mindreforbrug i 2017.

4.1.4 Folkekirkens It

Folkekirkens It er Kirkeministeriets samt folkekirkens fælles it-enhed, der varetager administrationen af folkekirkens it.

Folkekirkens It varetager driften og supporten af mere end 2.300 institutioner, 3,600 pc-arbejdspladser på ca. 2.800 adresser samt 4.000 brugere. Derudover står de for drift og udvikling af It-systemer i folkekirken.

Tabel 4.1.4 Folkekirkens It (t.kr.)

(t.kr)	Regnskab 2016	Budget 2017	Regnskab 2017	Periodens Forskel
DELREGNSKAB - 4 - Folkekirkens IT	90.894	93.575	95.993	2.417
FORMÅL - 81 - Fælles systemer og aktiviteter	29.306	26.259	29.728	3.469
FORMÅL - 82 - Folkekirkens systemer	1.057	6.915	7.448	533
FORMÅL - 83 - Civilregistrering og Kirkebog	5.868	7.574	5.153	-2.421
FORMÅL - 84 - Provstisystemer	976	2.399	924	-1.475
FORMÅL - 85 - Stiftssystemer	23.013	20.296	23.170	2.874
FORMÅL - 86 - Kirkeministeriets systemer	-105	0	-1.099	-1.100
FORMÅL - 87 - Folkekirken.dk	5.012	5.392	4.293	-1.099
FORMÅL - 88 - IT kontoret	25.767	24.741	26.375	1.635

Folkekirkens Its bevilling for 2017 var på knap 93,6 mio. kr.

Med et samlet forbrug på 117,6 mio. kr. og indtægter på 21,5 mio. kr. samt bevillingsindtægter på 93,6 mio. kr. er årets driftsresultat et merforbrug på 2,4 mio. kr. Merforbruget vedrører it-aktiviteterne, og består i projektudgifter til implementering af det nye lønsystem (som finansieres af fremtidige besparelser på den faste afgift vedr. lønopgaven) samt af forarbejder til det nye ESDH system for ministeriet, stifterne og provstierne m.fl.

Derudover er der investeret i infrastrukturen og en omlægning til Office 365, som skulle have været afsluttet i 2016 samt i sikkerhedsforbedringer. Endelig, som følge af it-analysen har Folkekirkens It implementeret en ny styringsramme på tværs af en lang række aktivitetsområder. Merforbruget finansieres af tidligere års uforbrugt bevilling.

4.1.5 Folkekirkens uddannelser

Fællesfonden giver en årlig bevilling til Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter samt til kirkemusikskolerne. Derudover gives der støtte til en række

mindre uddannelsesformål indenfor folkekirken. Sidstnævnte er uddannelse og ajourføringskurser for forskellige kirkefunktionærer, provster samt biskopper.

Tabel 4.1.5 Folkekirkens uddannelser (t.kr.)

(t.kr)	Regnskab 2016	Budget 2017	Regnskab 2017	Periodens Forskel
DELREGNSKAB - 5 - Folkekirkens uddannelser	49.393	56.475	58.132	1.657
FORMÅL - 10 - Generelt/alm. virksomhed	-211	1.212	999	-213
FORMÅL - 51 - Kirkemusikskoler	20.821	20.268	20.918	651
FORMÅL - 52 - Præsteuddannelse	28.782	34.995	36.215	1.219

Afvigelsen på formål 10, Diverse uddannelser/generel virksomhed skyldes primært kordegneuddannelsen, arbejdsmiljøuddannelsen og introkurser til nyansatte i folkekirken.

Bevillingsudbetaling til præsteuddannelserne og kirkemusikskolerne har fulgt budgettet, hvorimod det fra driften fremgår, at kirkemusikskolerne har et merforbrug på 0,7 mio. kr. og FUV

har et merforbrug på 1,2 mio. kr. Dette skyldes blandt andet tilbagebetaling af bevilling 0,2 mio. kr. grundet afslutning af et projekt.

4.1.6 Folkekirkens fællesudgifter

Folkekirkens fællesudgifter inkluderer en række driftsudgifter og tilskud, der administreres af henholdsvis stifterne og Kirkeministeriet.

Tabel 4.1.6 Folkekirkens fællesudgifter (t.kr.)

(t.kr)	Regnskab 2016	Budget 2017	Regnskab 2017	Periodens Forskel
DELREGNSKAB - 6 - Folkekirkens fællesudgifter	29.219	31.076	30.886	-190
FORMÅL - 10 - Generelt/alm. virksomhed	11.616	9.026	9.142	116
FORMÅL - 32 - Provstirevision	16.125	18.940	18.678	-262
FORMÅL - 34 - Nationalmuseet	1.479	1.454	1.410	-44
FORMÅL - 61 - Hensættelse landskirkeskat	0	1.657	1.657	-

Delregnskabet viser et mindreforbrug på ca. 0,2 mio. kr. Mindreforbruget er tilfredsstillende.

4.1.7 Folkekirkelige tilskud

Delregnskabet omfatter tilskud til en række folkekirkelige formål. Tilskuddene administreres af Folkekirkens Administrative Fællesskab.

Tabel 4.1.7 Folkekirkelige tilskud (t.kr.)

(t.kr)	Regnskab 2016	Budget 2017	Regnskab 2017	Periodens Forskel
DELREGNSKAB - 7 - Folkekirkelige tilskud	24.273	27.508	26.391	-1.118
FORMÅL - 10 - Generelt/alm. virksomhed	7.226	10.305	9.658	-647
FORMÅL - 33 - Udviklingsfonden	1.853	2.121	1.650	-471
FORMÅL - 35 - Studentermenigheder	1.557	1.619	1.619	-
FORMÅL - 41 - Døve	3.407	3.328	3.328	-
FORMÅL - 43 - Hørehæmmede	744	727	727	-
FORMÅL - 63 - Det Mellemkirkelige Råd	7.623	7.499	7.499	-
FORMÅL - 64 - Skt. Petri	1.863	1.910	1.910	-

Mindreforbruget på 1,1 mio. kr. kan henføres til et mindreforbrug på 0,7 mio. kr. på formål 10, som skyldes mindreforbrug på stifternes årsmøde, samt tilbagebetaling af ubrugte bevillinger fra tidligere år. Udviklingsfonden udviser et mindreforbrug på 0,5 mio. kr. i 2017.

4.1.9 Reserver

Fællesfondens samlede bygningsmasse er bogført til en ejendomsværdi på ca. 167 mio. kr. Der er siden 2008 afsat en anlægsreserve til at støtte istandsættelsen af fællesfondens bygninger.

Bevillinger til istandsættelse og vedligehold er givet som merbevillinger til de enkelte institutioner, hvis bygninger er ejet af fællesfonden. Bevillingerne tildeles af Kirkeministeriet inden for den samlede anlægsramme.

Almindelig løbende vedligeholdelse af bygningerne afholdes af stifternes og institutionernes ordinære driftsbevilling.

Tabel 4.1.9 Reserver (t.kr.)

(t.kr)	Regnskab 2016	Budget 2017	Regnskab 2017	Periodens Forskel
DELREGNSKAB - 9 - Reserver	4.573	4.430	453	-3.978
FORMÅL - 98 - Anlægsreserve	4.073	4.444	1.891	-2.553
FORMÅL - 99 - Omprioriteringsreserve	500	-14	-1.438	-1.425

For 2017 blev omprioriteringsreserven fuldt udmøntet. Efter den ordinære udmøntning af omprioriteringsreserven ved budgettets vedtagelse, var der ca. 4,2 mio. kr. tilbage, som ikke var udmøntet. Dette blev benyttet i løbet af 2017 som tillægsbevillinger, hvor

der blev udmøntet 14.000 kr. mere end der var tilbage i puljen i 2017. Resterende midler fra omprioriteringspuljen 2016 er indtægtsført til Fællesfondens resultat, og der er derfor 1,4 mio. kr. i mindreforbrug.

Tabel 4.1.11 Finansielle poster (t.kr.)

(t.kr)	Regnskab 2016	Budget 2017	Regnskab 2017	Periodens Forskel
DELREGNSKAB - 11 - Finansielle poster	-9.567	-3.900	-5.588	-1.688
FORMÅL - 10 - Generelt/alm. virksomhed	-9.567	-3.900	-5.588	-1.688

4.1.11 Finansielle poster

Finansielle poster udviser merindtægter på 1,7 mio. kr. Nettoindtægterne skyldes urealiserede kursgevinster fra udlån til investeringsformål i fællesfundsfinansierede institutioner samt indtægter fra investeringer foretaget af kapitalforvalteren. Omkostninger til

konsulentbistand samt omkostninger til kapitalforvalter indgår i nettoresultatet. Indtægter af hensættelserne til forsikring og pensionsomkostninger indtægtsføres på de pågældende regnskaber. Forrentningen af fællesfondens obligationsbeholdning og udlån til fællesfondsinstitutioner udgjorde i 2017 5,6

mio. kr. hvoraf 5,4 mio. kr. enten er overført til folkekirkens forsikringsordning, som den andel af forrentningen, der vedrører forsikringshensæt-

telsen, eller hensat til fremtidige pensionsforpligtelser. Resten af renteindtægten er gået til dækning af handelsrenter, honorar til administration hos kapitalforvalter m.m.

Tabel 4.1.21 Tilskud til lokale kasser (t.kr.)

(t.kr)	Regnskab 2016	Budget 2017	Regnskab 2017	Periodens Forskel
DELREGNSKAB - 21 - Tilskud til lokale kasser	106.765	107.939	107.939	-0
FORMÅL - 71 - Udligningstilskud	106.765	107.939	107.939	-0

4.1.21 Tilskud til lokale kasser

Fællesfonden yder tilskud til nedsættelse af det kirkelige ligningsbeløb i kommuner, hvor ligningsbeløbet er særligt stort i forhold til den skattepligtige indkomst for folkekirkens medlemmer i kommunen.

I henhold til økonomilovens § 13, stk. 1, kan der ydes et tilskud til nedsættelse af kirkelige ligningsbeløb i kommunen. Det samlede tilskudsbeløb var i 2017 107.939 kr.

Ordningen indebærer, at der udbetales et tilskud til nedsættelse af det kirkelige ligningsbeløb i kommunerne. Udligningstilskuddet beregnes ud fra følgende kriterier: Såfremt udskrivningsgrundlaget pr. kirke opgjort på kommunerne udgør mindre end 60 pct. af landsgennemsnittet, udbetales et tilskud svarende til 35 pct. af differencen mellem på den ene side kommunens udskrivningsgrundlag i procent af landsgennemsnittet for udskrivningsgrundlag pr. kirke og på den anden side grænsen på de 60 pct. af landsgennemsnittet. Der er fastsat en bagatelgrænse, således at der ikke udbetales tilskud under 100.000 kr. Antallet af kirker er låst pr. 2011, således at et ligningsområdes udligningstilskud

ikke reduceres, såfremt kirker tages ud af brug.

Udligningstilskuddet beregnes ud fra følgende kriterier: Såfremt udskrivningsgrundlaget pr. kirke opgjort pr. kommune udgør mindre end 60 pct. af landsgennemsnittet, udbetales et tilskud svarende til 35 pct. af differencen mellem på den ene side kommunens udskrivningsgrundlag i procent af landsgennemsnittet for udskrivningsgrundlag pr. kirke og på den anden side grænsen på de 60 pct. af landsgennemsnittet. Der er fastsat en bagatelgrænse, således at der ikke udbetales tilskud under 100.000 kr.

4.1.31 Pension, tjenestemænd

Fællesfonden er forpligtet til at betale pension til tidligere tjenestemandssansatte kirke- og kirkegårdsfunktionærer og deres efterlevende. Fællesfonden betaler desuden pension til tidligere tjenestemænd i stiftsadministrationerne og institutioner. Udgifter og indtægter på dette delregnskab er lovbestemt og er afhængig af antallet af aktive og pensionerede tjenestemandssansatte kirkefunktionærer. Udgiften

består dels af udbetalinger til pensionerede kirkefunktionærer, samt hensættelser til finansiering af de aktive kirkefunktionærers pension. Indtægterne er de indbetalte forsikringsbidrag fra nuværende tjenestemandssatte kirkefunktionærer.

Over de kommende år vil udgiften til pensioner stige samtidigt med, at indbetaling af pensionsbidrag falder. Dette sker i takt med, at et større antal tjenestemandssatte kirkefunktionærer går på pension.

Indtil pensionsbidraget blev indført i 2007, havde den fungeret som en pay-as-you-go ordning finansieret af fællesfonden. Det betød at ved indførelsen af en ordning med betaling af pensionsbidrag, at den fra før 2007 op-tjente pensionsforpligtelse finansieredes af fællesfonden (ca. 2 mia. kr. i 2007). Dette skete ved en overførelse

af 84,4 mio. kr. (2007-priser) fra bevilningen for det tidligere generelle tilskud. Det generelle tilskud blev gradvist udfaset og midlerne overført til pensionsordningen.

En aktuarberegning udarbejdet i 2012 viste, at de forudsætninger, som lå til grund for den oprindelige beregning af pensionsforpligtelsen ikke holder, hvilket betyder, at udgifterne er rykket frem. Kirkefunktionærerne går tidligere på pension end forudsat. Den nødvendige yderligere gradvise forøgelse af forpligtelsen blev i forbindelse med budget 2013 finansieret af resultatet. En ny beregning i 2014/15 viste at hvis de årlige hensættelser fastfryses på 2016-niveauet vil den totale hensættelse ikke på noget tidspunkt blive negativ. Der er planlagt en ny aktuar beregning i 2018, særligt de senere års resultater tyder på, at bl.a. tilbagetrækningsreformen har udskudt pensionsalderen.

Tabel 4.1.31 Pension, tjenestemænd (t.kr.)

(t.kr)	Regnskab 2016	Budget 2017	Regnskab 2017	Periodens Forskel
DELREGNSKAB - 31 - Pension, tjenestemænd	98.997	100.382	100.382	0
FORMÅL - 10 - Generelt/alm. virksomhed	98.997	100.382	100.382	0

Pensionsforpligtelsen (mio. kr.)	2015	2016	2017
<i>Indtægter</i>			
Indbetalinger	-57.589.646	-55.385.413	-53.645.138
Forrentning af kapitalen	-74.859	-4.693.805	-3.466.808
Fællesfondens bidrag	-95.700.813	-98.996.511	-100.382.460
I alt	-153.365.318	-159.075.728	-157.494.406
<i>Udgifter</i>			
Udbetalinger	119.853.346	126.110.168	130.342.401
Administrationsgebyr	167.809	236.846	208.995
I alt	120.021.155	126.347.014	130.551.395
Samlet effekt på balancen (hensat)	-33.344.163	-32.728.714	-26.943.010

Nettoresultatet for 2017 afviger ikke fra budgettet, da mindreforbrug hensættes til pensionsforpligtelsen. I 2017 var indtægterne fra pensionsbidrag 12,7 mio. kr. højere end budgetteret, og omkostningerne til pensionsudbetalinger 18,7 mio. kr. lavere end budgetteret. Samtidig er hensættelsen forrentet med 3,5 mio. kr. i 2017. Administrationsgebyret har været på 0,2 mio. kr. Totalt har mindreforbruget således været på 34,9 mio. kr., hvilket har gjort, at det ikke har været nødvendigt at trække de budgetterede 7,7 mio. kr. fra pensionshensættelsen, men derimod muligt at hensætte yderligere 26,9 mio. kr. i stedet. Der er dermed akkumulerede hensættelser på 313,8 mio. kr. til pensionsforpligtelsen jf. tabel 4.2.3 (Hertil kommer 37,7 mio. kr. i reserveret egenkapital jf. tabel 4.2.1).

4.1.32 Folkekirkens forsikring

Delregnskabet vedrører folkekirkens forsikringsordning. Forsikringsordningen omfatter præmie vedrørende ansvarsforsikringen, betaling for administration af Folkekirkens selvforsikringsordning herunder fra 2014 arbejdsskadeforsikring samt dækning af skadesudgifter ved folkekirkens bygninger og løsøre.

Siden 2007 er delregnskab 32 – folkekirkens forsikring – ikke indeholdt i fællesfondens samlede resultat, jf. de ændringer af økonomiloven om betaling af forsikringsbidrag, der trådte i kraft pr. 1. januar 2007. Hensættelser med henblik på fremtidige skadesudbetalinger fremgår dog af fællesfondens samlede balance.

Der er budgetteret med den forventede udgift til forsikring, selvforsikring og administration, men der vil fra kontoen blive afholdt de faktiske skadesudgifter under selvforsikringsordningen, hvad enten disse måtte blive la-

vere eller højere end det budgettede. Der bliver budgetteret med en skadesudgift svarende til den gennemsnitlige skadesudgift over 100 år for skader på bygninger og løsøre. Der er på finansloven skabt mulighed for lånoptagelse med statsgaranti op til et samlet beløb på 500 mio. kr. til at optage lån til honorering af ekstraordinært store skader. Garantiordningen

har aldrig været anvendt. I fællesfondens er der som buffer hensat en reserve svarende til et års skadesudgifter.

Lov om folkekirkens økonomi indebærer, at udgiften til forsikringsordningen siden den 1. januar 2007 skal hvile i sig selv og dækkes ved bidrag fra de lokale kasser. Resultatet på delregnskab 32 optræder derfor med et 0.

Tabel 4.1.32 Folkekirkens forsikring (t.kr.)

(t.kr)	Regnskab 2015	Budget 2016	Regnskab 2016	Periodens Forskel
DELREGNSKAB - 32 - Folkekirkens forsikring	-	-	-	0
FORMÅL - 10 - Generelt/alm. virksomhed	0	0	0	-

Forsikringsregnskabet 2017 viser færre hensættelser til registrerede skader i 2017. Dermed udviser regnskabet et overskud på 36,4 mio. kr., som reguleres ved de følgende års forsikringsbidrag/reserverne.

Forsikringsregnskabet uddybes i bilag 4.3

4.2 Noter til bevilningsregnskabet og resultatopgørelsen

4.2.1 Immaterielle anlægsaktiver

Fællesfondens immaterielle aktiver vedrører næsten udelukkende Folkekirkens It og består af programmet til Personregistrering, den digitale borgerservice Personregistrering.dk, ESDH- samt budgetløsningerne til provstierne, ESDH til stifterne og Kirkeministeriet, intranetportaler samt løsningen til understøttelse af e-valg.

Tabel 4.2.1 Immaterielle anlægsaktiver (t.kr.)

(t. kr.)	Færdiggjorte udviklingsprojekter
Kostpris pr. 31.12.2016	49.130
Primokorrekationer og flytninger ml. bogføringskredse	0
Tilgang	28.809
Afgang	-1.272
Kostpris pr. 31.12.2017	76.668
Akkumulerede afskrivninger	-29.003
Akkumulerede afskrivninger afgang	1.272
Akkumulerede nedskrivninger	0
Akkumulerede af - og nedskrivninger pr. 31.12.2017	-27.732
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2017	48.937
Årets afskrivninger	11.855
Årets nedskrivninger	0
Årets af- og nedskrivninger	11.855
(t. kr.)	Udviklingsprojekter under udførelse
Primo saldo pr. 01.01.2017	9.387
Tilgang	30.372
Overført til færdiggjorte udviklingsprojekter	-20.845
Kostpris pr. 31.12.2017	18.914

4.2.2 Materielle anlægsaktiver

Tabel 4.2.2 Materielle anlægsaktiver (t.kr.)

Tabel 4.2.2 Materielle anlægsaktiver 2017

(t. kr.)	Grunde, arealer og bygninger	Inventar og IT udstyr	I alt
Kostpris pr. 31.12.2015	181.061	14.245	195.306
Primokorrekktioner og flytninger ml. bogføringskredse	0	0	0
Tilgang	9.615	5.558	15.173
Afgang	-2.500	-4.788	-7.288
Kostpris pr. 31.12.2016	188.176	15.015	203.191
Akkumulerede afskrivninger	-23.242	-12.432	-35.675
Akkumulerede afskrivninger - afgang	3.374	3.751	7.125
Akkumulerede nedskrivninger	-1.601	0	-1.601
Akkumulerede af- og nedskrivninger pr. 31.12.2016	-21.469	-8.682	-30.150
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2016	166.707	6.333	173.040
Årets afskrivninger	2.024	3.121	5.144
Årets nedskrivninger	0	0	0
Årets af- og nedskrivninger	2.024	3.121	5.144
Lineære afskrivninger, afskrivningsperiode	10 år	3 år	

Forøgelsen i de materielle anlægsaktiver vedrører primært køb af en ny bygning til Roskilde Kirkemusikskole. En mindre del vedrører kopimaskiner, inventar mv. hos stifter og institutioner. Der afskrives ikke på grundværdi.

4.2.3 Egenkapital

Tabel 4.2.3 Egenkapital (t.kr.)

Primobeholdning 01.01.2017	-345.737
Heraf reserveret til fællesfondsinstitutioner inkl. projekter	-30.988
Heraf reserveret til pensionsforpligtelsen	-30.481
Heraf urealiseret kursgevinst	-9.722
 Primoregulering	 -240
 Bevægelser i året	
Ifølge nedenstående specifikation	0
 Egenkapital tilført fra udd.inst.	 0
 Overført resultat	
Årets resultat	-16.685
Heraf reserveret til fællesfondsinstitutioner inkl. projekter	-5.235
Heraf reserveret til pensionsforpligtelsen	-7.216
Heraf urealiseret kursgevinst	-4.234
Egenkapital pr. 31.12.2017	-362.662
Heraf reserveret til fællesfondsinstitutioner inkl. Projekter	-30.993
Heraf reserveret til pensionsforpligtelsen	-37.696
Heraf urealiseret kursgevinst	-13.956

Fællesfondens egenkapital var primo 2017 på 345,7 mio. kr. Forøgelsen i egenkapitalen på 16,7 mio. kr. kan henføres til urealiserede kursgevinster på 4,2 mio. kr. samt overført overskud og reserveret egenkapital til uafsluttede projekter i fællesfondsinstitutionerne. Den resterende del af resultatet hensættes til pensionsforpligtelsen.

Tabel 4.2.4 Specifikation af bevægelser i egenkapital i året (t.kr.)

Tabel 4.2.4 Specifikation af bevægelser i egenkapital i året

Egenkapitalbevægelser 2017 (t. kr.)	Beløb
Likviditetsoverførsler - tildeling/aflevering likviditet fællesfonden	0
Ingen bevægelser i egenkapitalen i 2017	
Total	0

Tabel 4.2.5 Akkumulerede hensættelser 2017 (t.kr.)

	Beløb	
Hensættelse til registrerede forsikringskader	-31.112	
Hensættelse til pensionsforpligtelse	-313.843	
Afgivne tilsagn vedrørende reformationsjubilæet	-588	
Afgivne tilsagn under udviklingsfonden	-2.889	
Åremål - fællesfundsinstitutioner	-887	
Øvrige hensættelser - fællesfundsinstitutioner	-1.405	
Fællesfundsinstitutioner i alt	-2.292	-2.292
Hensættelser i alt	-350.723	

Forsikringshensættelserne på 31,1 mio. kr. er estimerede udgifter til dækning af endnu ikke færdigt-udbedrede skader fra tidligere år. Hensættelserne er baseret på den gennemsnitlige skadesudgift pr. skade i de foregående år. For en uddybende forklaring henvises til afsnit 4.3. Der er hensat 313,8 mio. kr. til pensionsforpligtelsen for tjenstemandsansatte kirkefunktionærer.

Midler fra Den folkekirkelige Udviklingsfond udbetales som hovedregel kun ved indsendelse af regnskab. I 2017 er der samlet hensat 2,3 mio. kr. til godkendte projekter.

Bevilligede midler fra anlægspuljen udmøntes ved afslutning af projektet og derfor hensættes ikke-forbrugte midler. Såfremt bevilligede anlægsmidler ikke er forbrugt senest det efterfølgende regnskabsår tilbageføres midlerne til fællesfondens anlægsreserve.

De resterende hensættelser vedrører tillægsbevillinger eller bevillinger finansieret af omprioriteringspuljen, som endnu ikke er forbrugt.

6.2.5 Langfristede gældsposter

Fællesfonden har hjemmel i henhold til lov om folkekirkens økonomi til at optage lån i stiftsmidlerne til investe-

ringsformål. Endvidere kan fællesfonden låne op til 100 mio. kr. til dækning

af behov for likviditet. Fællesfonden har ikke optaget lån i stiftsmidlerne.

Tabel 4.2.6 Langfristede gældsposter (t.kr.)

Tabel 4.2.6 Langfristede gældsposter (t. kr.)	2016	2017
Investeringslån	-2.634	-2.305
Likviditetslån	0	0
Forsikringsreserven	-138.094	-174.486
Samlet langfristede gældsposter	-140.729	-176.790

Forøgelsen i de samlede langfristede gældsposter på 36,1 mio. kr. skyldes primært overskuddet på forsikringsordningen.

Investerings- og likviditetslånene er optaget i fællesfonden og modsvares af udlån under aktiver på balancen.

4.2.6 Kortfristede gældsposter

Tabel 4.2.7 viser udviklingen i fællesfondens kortfristede gældsposter.

Tabel 4.2.7 Kortfristede gældsposter (t.kr.)

Tabel 4.2.7 Kortfristede gældsposter (t. kr.)	2016	2017
Leverandører af varer og tjenesteydelser	-35.320	-55.169
Igangværende arbejder	0	0
Anden kortfristet gæld	-2.756	24.203
Skyldige feriepenge	-121.680	-125.490
Periodeafgrænsninger	-17.093	-7.102
Over- / merarbejde	-979	-1.648
Overførte bevillinger	-15.262	-15.377
Menigheder og bindende stiftsbidrag ¹⁾	-7.298	-7.871
Samlet kortfristede gældsposter	-200.388	-188.454

1) Hensat overskud på bindende stiftsbidrag, studentermenighed mv.

Faldet i fællesfondens kortfristede gældsposter kan primært henføres til anden kortfristet gæld samt periodeafgrænsninger, jf. tidligere beskrivelser.

4.2.7 Udlån til investerings og likviditetslån

Se tabel 4.2.8 om fællesfondens udlån nedenfor.

Tabel 4.2.8 Fællesfondens udlån (t.kr.)

Tabel 4.2.8 Fællesfondens udlån (t.kr.)			
(t.kr.)	Fællesfondslån	Netto	Fællesfondslån
	Primo 2017	bevægelse	Ultimo 2017
Investeringslån	2.546	-241	2.305
Vestervig Kirkemusikskole 20-årig	502	-84	418
Lolland-Falsters Stift 20-årig	2.044	-158	1.886
Samlet lån	2.546	-241	2.305

4.2.8 Eventualforpligtelser

Regnskabet for fællesfonden 2017 opererer med tre kategorier af eventualforpligtelser, der ikke er bogført i regnskabet:

- *Operationel leasing:*
leasingaftaler for kopimaskiner og vandfontæne
- *Husleje:*

I de tilfælde, hvor en institution lejer bygninger, indgår en eventuel opsigelsesperiode som en eventualforpligtelse.

- *Andre forpligtelser:*
Godkendte rekvisitioner til præstekjoler, hvor stiftet endnu ikke har modtaget faktura.

Table 4.2.9 Eventualforpligtelser 2017 (kr.)

Institution	Aktiv	Antal	Pris	Beløb
Københavns Stift	Præstekjoler	8	22.000	176.000
Helsingør Stift	Præstekjoler	9	22.000	198.000
Roskilde Stift	Præstekjoler	8	22.000	176.000
Roskilde Stift	Husleje	4	206892	827.568
Lolland-Falsters Stift	Præstekjoler	1	22.000	22.000
Aalborg Stift	Præstekjoler	16	22.000	352.000
Aalborg Stift	Leasing af kontormaskiner	2	48375	96.750
Viborg Stift	Præstekjoler	7	22.000	154.000
Aarhus Stift	Præstekjoler	18	22.300	401.400
Haderslev Stift	Præstekjoler	11	22.000	242.000
Folkekirken Uddannelses- og Videncenter	Huslejekontrakter		753.000	753.000
Folkekirken Uddannelses- og Videncenter (Løgumkloster)	Leasing af drikkevandsmaskine		35.000	35.000
Folkekirken It (København)	Husleje	4	397231	1.588.924
Folkekirken It (Århus)	Husleje	4	35341	141.364
Løgumkloster Kirkemusikskole (Horsens, Vor frelsers Kirke)	Husleje	3	2.925	8.775
Løgumkloster Kirkemusikskole (Klokkenistafd., Tønder Komm.)	Husleje	3	7590	22.770
Vestervig Kirkemusikskole (Aalborg)	Husleje	2	9.962	19.924
Vestervig Kirkemusikskole (Aarhus)	Husleje	6	12.399	74.394
Eventualforpligtelse i alt				5.289.869

Folkekirken It har lejemål i København og i Århus.

Alle lejemål i Folkekirken It kan opsiges med et varsel på 12 mdr., hvorfor eventualforpligtelsen er beregnet som ét års leje.

4.3 Folkekirkenes forsikring 2017

4.3.1 Resultatopgørelse 2017 for forsikring – Delregnskab 32

Årets resultat for folkekirkenes forsikringsordning er et overskud på 36,4 mio. kr.

Table 4.3.1 Forsikringsregnskab – delregnskab 32 (Kr.)

Resultatopgørelse	Regnskab 2015 Kr.	Regnskab 2016 Kr.	Regnskab 2017 Kr.	Budget 2017 Kr.	Difference Kr.
Forsikringsindtægt	-64.932.499	-68.402.039	-58.999.554	-59.943.868	-944.314
Udbetalt skadeserstatning	12.619.911	12.852.660	9.649.847	0	
<u>Modtaget skadeserstatning</u>	<u>-210.338</u>	<u>-2.502.888</u>	<u>-1.880.923</u>	<u>0</u>	
Skadeserstatning i alt	12.409.573	10.349.773	7.768.924	0	
Hensættelse til skader	34.098.944	30.471.863	27.680.507		
<u>Tilbageførte hensættelser m.m.</u>	<u>-5.648.343</u>	<u>-11.412.086</u>	<u>-15.910.351</u>		
Hensættelse til skader i alt	28.450.602	19.059.777	11.770.156		
Skader i alt	40.860.175	29.409.550	19.539.081	59.091.868	39.552.787
Omkostninger vedr. administration					
- forsikringspræmier	5.217.491	3.163.248	3.264.942	0	
- tjenesteydelser	660.093	867.197	1.742.326	852.000	
- tab på debitorer	0	22.879	0	0	
Administration i alt	5.877.583	4.053.324	5.007.267	852.000	-4.155.267
Finansielle indtægter	-42.598	-2.230.181	-1.974.510		
Finansielle omkostninger	36.476	37.023	36.213		
Resultat	-18.200.863	-37.132.322	-36.391.503	0	36.391.503
Overført til/fra akkumuleret resultat	18.200.863	37.132.322	36.391.503	0	36.391.503
Nyt forsikringsresultat	0	0	0	0	0

Der var for 2017 budgetteret med et lavt forsikringsbidrag, som følge af en stor forsikringsreserve. Grundet et

meget godt skadesår udviser regnskab et stort overskud i 2017. Overskuddet reguleres i de næste års forsikringsbidrag.

Tabel 4.3.2 Forsikringshensættelser og overskud 2017 (Kr.)

Hensættelser vedr. forsikring ultimo året	2015 Kr.	2016 Kr.	2017 Kr.
Hensættelser vedr. tingskader 2006	-443.557	0	0
Hensættelser vedr. tingskader 2012	-1.502.801	0	0
Hensættelser vedr. tingskader 2013	-2.323.954	-1.225.758	-168.621
Hensættelser vedr. tingskader 2014	-17.238.714	-16.281.238	-4.734.060
Hensættelser vedr. tingskader 2015	-29.853.493	-4.351.083	-703.713
Hensættelser vedr. tingskader 2016	0	-10.268.243	-3.109.729
Hensættelser vedr. tingskader 2017	0	0	-17.748.432
Hensættelser vedr. arbejdsskader 2014	-4.709.488	-1.311.200	-55.000
Hensættelser vedr. arbejdsskader 2015	-513	-3.993.200	-110.000
Hensættelser vedr. arbejdsskader 2016	0	-4.649.751	-467.500
Hensættelser vedr. arbejdsskader 2017	0	0	-4.014.494
Forsikringshensættelser i alt	-56.072.519	-42.080.473	-31.111.549

4.3.2 Forsikringshensættelser og overskud 2017

Hensættelserne er jf. 4.3.2 mindsket med knap 11 mio. kr.

Tabel 4.3.3 Forsikringsreserve (Kr.)

Forsikringsreserve ultimo året	2015	2016	2017
	Kr.	Kr.	Kr.
Forsikringsreserve	-100.961.811	-138.094.134	-174.485.637

Forsikringsreserven i form af hensat overskud fra tidligere år bør højst udgøre ca. 75,6 mio. kr. svarende til et års beregnede skadesudgifter under selvforsikringen. Det opkrævede forsikringsbidrag reduceres derfor i efterfølgende perioder, så overskuddet tilbageføres til menighedsrådene.

Det akkumulerede overskud vedrørende forsikringsordningen er steget

med 36,4 mio. kr. svarende til årets overskud på forsikringsordningen, således at det akkumulerede overskud nu er på 174,5 mio. kr. Grundet det akkumulerede overskuds størrelse, vil forsikringspræmien i 2019 være nul for at reducere reserven.